Sahibi ve Sorumlu Müdürü
Türkiye Öğretmenler Sendikası Adına
İ. SAFA GÜNER
Teknik Sekreter: Murat ŞEN
Haberleşme Adresi:
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Saray Ap. No: 14-1
Yenişehir — ANKARA
Telefon: 17 49 27 — 12 99 46
Dizgi ve Tertip: ÖYKO matbaası
Baskı: Özkanlar Matbaası

15 Günde Bir Çıkar
Fiyatı : 25 Kr.
Yıl : 1 Sayı : 17

TÖS

TÜRKİYE ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANI

17 EKİM 20 PAZAR 1968

HALKIN DİLİNDEN

Satış:
Yutturma
Satılış:
Yutulma
Satınalma:
İnanç ve Düşünce dizginlerini ele geçirme.
S.G.

Tecavüzler Genel Başkana kadar uzandı

ÖĞRETMENE EL KALDIRTANLAR MİLLETİ FELÂKETE SÜRÜKLERLER

F. Baykurt'a Birecikte yobazlar saldırdı.

Genel Başkanımız Fakir Baykurt'un Birecik Ceylan sinemasında verdiği konferanstan çıkarken taşlattılar.

37 yıl önce Kubilay'ın kanını yalayan kuzgunlar, son günlerde öğretmenlere saldırmaktadır. Bir siyasi ekibin kuklası olan şeriat, hilâfet, din, milliyet, mukaddesat telâlları, tüm azgınlıklarına ve güvendikleri saklı uştalarına rağmen öğretmeni, devrimleri ve Anayasa ülküsünü halka iletmekten alakoyamıyacaklardır.

Bu şaşkın ve derviş bozuntularına hatırlatırız ki, kendilerine göz kırpan egemen sınıfa dayansalar da, bir gün halka hesap verecekler ve Menemen kuduzlarının akibetine uğrayacaklardır.

Kandırıp robot gibi kullandıkları zavallı insanlar ve masum çocuklar aydınlığa ulaşıp gerçekleri öğrenince hain kılavuzlarının cezasını kendi elleriyle vereceklerdir. O zaman öğretmene el kaldırtanların memleketi felâkete sürüklediği görülecek, lâkin korkulur ki iş işten geçmiş olacaktır.

TÖS Genel Başkanlığına
ANKARA

● TÖS'lü öğretmenler bir toplantıda konuşmaları dikkatle izliyorlar.

Sendikamızın bu kez de Birecikteki toplantısının gericiler tarafından basıldığını, Genel Başkan Fakir Baykurt'un yara aldığını, az önce gazetelerden büyük bir üzüntü içinde öğrendim.

Bilindiği gibi ilk saldırı Konya Şubemize yapılmıştır. Daha sonra Elâzığ Şubemiz bir gecede yerle bir edilmiştir. Bir kaç gün önce de Sendikamızın Düzce Şubesinin toplantısı basılmıştır. Bütün bu gerici saldırılar, öğretmen kıyımının yeni bir aşamasıdır. Ve TÖS'ün devrimci yapısını Milli Eğitim Bakanları sarsamayınca, İçişleri Bakanı eliyle, "öğretmen kıyımı"ndan "TÖS kıyımı"na yönelişin ifadeleridir.

İnanıyorum ki; TÖS'ün Genel Başkanını yaralama cüretine ulaşan TÖS düşmanlığı, ancak ve ancak halkımızın dostluğu ve müdahelesiyle kırılabilecektir.

Bir TÖS'lü olarak olayların asıl nedeni olan bu gerici düzeni İçişleri Bakanının şahsında protesto ederken, derin üzüntülerimi arz ve beyan ederim.

Feyzullah Ertuğrul
TÖS Ankara Şubesi Üyesi

(Devamı sayfa 4'de)

—o o—

Gençliğin Zaferi

Yüksek Öğretmen gençliği haklarını alacaktır. Fransa'da geçen yaz verimsiz gibi alan gençlik olayları, De Gaulle'ün seçimden sonra sağlam çıkmasına karşın üniversitelerin isteklerini yerine getirmeye başlaması gençliğin zaferidir.

Bu konuda 15 Ekim günlü Milliyet'te yayınlanan Abdi İpekçi'nin yazısını sunuyoruz.

Bahar aylarında Fransa'daki öğrenci hareketlerinin anarşi ortamı yaratıp hayatı felce uğratması üzerine De Gaulle seçimlere gidip şimdiye kadar görülmemiş bir çoğunlukla iktidarda kalınca çok kimse aynı şeyi düşünmüştü: "General şimdi öğrencilerin tepesine binecek onlara hadlerini bildirip hizaya getirecek..."

Aslında böyle düşünenler öyle olmasını isteyenlerdi. Bunlara Türkiye'de de rastlanıyordu. Yurdumuzdaki öğrenci hareketlerini "bir avuç şımarığın kışkırtmaları" sayan, ya da olayların yarattığı huzursuzluktan tedirgin olanlar, meselenin sert tedbirler uygulanarak çözümünü diliyorlardı. De Gaulle'ün yapacaklarını da bu arzularına uygun bir örnek olarak göstermeye hazırlanıyorlardı.

Bu görüşler hem yanlış

(Devamı sayfa 4'de)

Ertem "Seni, Seni, Seni Bakanlık Emrine Aldım" Demişti

VE DANIŞTAYIN ŞAMARI

H. Çölgeçen, ve M. A. Öztürk için yürütmenin durdurulmasına...

Pamukkale'de mükellef bir ziyafet sofrası başında Denizli TÖS Şube Başkanı Hüseyin Çölgeçen ve Öğretmenler Derneği Başkanı Mehmet Ali Öztürk'ü bakanlık emrine alarak onları aç bırakmayı düşünen Milli Eğitim Bakanının bu düşüncesine Danıştay katılmamıştır. Hüseyin Çölgeçen ve Mehmet Ali Öztürk için savunma alınıncaya kadar yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir.

Bilindiği gibi Denizli Kız Enstitüsünde yapılan toplantıda aniden bakanlık yetkilerini hatırlıyarak "Sen - seni - seni bakanlık emrine alıyorum" diyen ve bu kararını uygulayan Bakanın yapmış olduğu işlem Sendikamızca Danıştay önünde dâva edilmiştir. Danıştay 5. Dairesi bu iki üyemiz için savunma alınıncaya dek yürütmenin durdurulmasına karar vermiştir.

Hüseyin Çölgeçen ve Mehmet Ali Öztürk Bakanın yaptığı toplantıda söz istedikleri ve öğretmenlere hakaretinden dolayı Bakana tel çektikleri için Bakanlık emrine alınmışlardır. Demekki TÖS'lü öğretmenler de Bakanın yaptığı toplantılarda konuşabilecek ve haksızlıklar karşısında ilgilinin durumuna uygun tel çekebileceklerdir. Bu karar ayni zamanda el oğuşturup gerdan kırmadan da devlet memurluğu yapılabileceğini göstermektedir.

Danıştay verdiği iptal kararları, TÖS'ün bir kez daha haklı olduğunu kamu oyu önünde yamtlamıştır. İşte suçları, yurtsorunlarına eğilen, TÖS yöneticisi olan iki öğretmen daha eski görevlerine dönüyorlar. Bağımsız mahkemelerin önünde TÖS'lü meslektaş aklanmakta TÖS'ün desteği onu daha da güçlendirmektedir. Kıyım devam eder de savaş durum sanıyorlar. Her zamankinden daha güçlü dür TÖS ve TÖS'lüler.

Gençliğin Taşıdığı Meşaleyi Görmeyen olgunlar

İşsizlik ve ortalama gelir düşüklüğü geri kalmışlığın baş nedenlerindendir. Toplumumuzun bu ilk bed nitelik ortamında boğalamasına karşıt, bazı iş yerlerinde ve hele Üniversitelerde, görevlilerin tam gün çalışmaya karşı çıkmaları yurdu uçuruma itmektedir.

Ankara Tıp Fakültesi boykotu, görevlileri tam gün çalıştırma amacını güdüyor. Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu Öğrencileri öğretim üylerinin yeterli çalışmadıklarından yakınıyorlar. O.D.T.Ü. gençleri halka yararlı eğitim için Özerk Üniversite peşindeler. Dil ve Tarih Coğrafyalı öğrenciler tam gün çalışma düzeni isterler. Ve T.M.G.T. parlementerlerin tam çalışma örneği verip bu düzeni kurma hakkını kazanmalarını salık veriyor.

Hergün binlerce hasta poliklinik kuyruğundan geri döner. Milyonları bulan çocuk öğretmensizlikte okul bulamaz. Küme küme, yüksek öğrenim diplomalı genç iş arar. Vatandaş ufak bir işi için günlerce devlet kapısının eşiğini öper. Buna karşılık hekimlerin muayenehansinde, öğrenim üyelerinin özel okullarda, mezunların özel çıkar yolunda, parlementerlerin komisyonculuğa kadar varan iş dallarından kazanç peşine düşmesi, haftada bir iki saat için Milli Eğitim Müdürler

(Devamı sayfa 4'de)

● **MUSTAFA ERTAŞ:**

Kütahya 19 Mayıs Lisesi Müdürü Mustafa Ertaş Milli Eğitim Bakanlığının 5.10.1967 tarih ve 243.02(45-5) sayılı emri ile bu görevinden alınmış ve Afyon ili emrine atanmıştır. Hiçbir haklı sebebi olmayan bu işlemin iptali için Sendikamız Hukuk Bürosunca Danıştayda dâva açılmış ve işlemin iptali sağlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı savunmasında Mustafa Ertaş'ın durum, tutum ve davranışları itibariyle okul müdürü olarak bulunduğu ilde devamının mahzurlu olduğunu iddia etmiş, fakat hangi durum, tutum ve davranışlarının neden mahzurlu görüldüğünü açıklamamıştır. Danıştay Beşinci Dairesi bu işlemde 789 sayılı kanunun 22. maddesiyle idareye tanınan takdir yetkisinin yerinde kullanılmadığı kanaatine varmış ve işlemi iptal etmiştir.

● **NAFİZ ŞENTÜRK:**

Balıkesir Kız Sanat Enstitüsü öğretmeni iken Milli Eğitim Bakanlığınca Manisa

(Devamı sayfa 4'de)

SAPIK HA! ÖYLEMİ?

Hatay OLEYİS sendikası ile Hatay ATATÜRKÇÜLER Derneği birlikte yayınladıkları bildirikle öğretmen kıyımını proteste etmişlerdir. Eğitim Bakanı Ertem'in meşhur Denizli seferinde bakanlık emrine aldığı öğretmenlerle kıyım görevine aşkla devam ediyor. Bakanın sapıklar dediği Türk öğretmenini savunların bildirisini aynen yayınlıyoruz.

● Düzce Sanat Şölenini izlemek için salonu dolduran öğretmenler.

Milli Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in Denizliyi ziyareti sırasında, kıyımcı bakanın çarpık zihniyetini ortaya koyan üzücü bir olay olmuştur.

Bakanın kız Enstitüsü salonunda yaptığı toplantıda iki öğretmen söz istemiş, kendilerine: "Denizliden sürüldükleri" gerekçesiyle söz verilmemiştir. Bu sırada Türk Milli Eğitim Bakanı TÖS mensubu öğretmenlere (Sa-

(Devamı sayfa 4'de)

Tarikat Kargaları Düzceyi Lekeledi

Sanat Şölenine belli çevreler, örümcek kafalıları saldırttılar

TÖS ilk yılını doldurduğu günlerde TİYATRO TÖS eylemi ile kültür ve sanat etkinliğine başlamıştı. Bu türlü çabalar tüketici olur. Uzun vadeli yatırımdır. Ürünü geç alınır. Tiyatro - TÖS de öyle oldu. Maddi zararları karşılayacak olan sonuçları beklemeden bu program durdurulduk. Lâkin ayni yol ve yöntemle TÖS şubeleri Kültür ve Sanat çalışmalarını sürdürüyorlar.

Genel Merkezin topladığı "Devrimci Eğitim Şurası" bu tür çalışmaları daha da bilinçli ve plânlı biçime soktu. Bunun bir örneğini geçtiğimiz hafta sonunda Düzce Şubemiz verdi. Düzenlediği SANAT ŞÖLENİ'ne çağırdığı sanatçılardan bir kaçı ayrıt çoğunluğu katıldı. Salonda 700e yakın dinleyici vardı. Şube Başkanının açış konuşmasından sonra söz alan TÖS ikinci başkanı İ. Safa Güner az ve öz konuştu. Türk öğretmeninin yeni toplum yaratmak çabasında ve zorunda bulunduğunu belirtti. Bozuk düzenin tutum ve davranışı ile ortamdan kurtarmak görevinde olduğunu söyledi. Devrimci Eğitim Şurası, yetkili bilim adamlarının eğitim düzeninin bozukluğunu bilimsel olarak ortaya koyduklarını ileri süren 2. Başkanımız öğretmenleri şura sonuçlarını uygulamaya çağırdı. Sanatçıların sözleri, sesleri, çizgileri ve renkleri ile yeni toplumun oluşturulumasında büyük etkileri olduğunu belirtti ve şölene katılmalarından ötürü kendilerine teşekkür etti.

Sonra Doç. Dr. Çetin Özek bozuk düzenin, bozuk hukuku olacağı, kendi mesleğinin de bu yüzden kötü bir raslantı örneği verdiği yakınmasıyle söze başladı.

Özbek bozuk düzenin dıştan gelen emperyalistlerin içten sağladığı ortaklarla iş birliği yaparak sömürü düzeni kurulduğunu, yer yüzünde geri kalmış her ülkenin bu kurala bağlı olduğunu anlattı. Çeşitli kıt'a ve toplumlardan somut örnekler vererek, eğitimin asıl amacının insanı bu bozuk ve sömürücü düzenden kurtarmaya yönelmesini önerdi.

Ümit Yaşar Oğuzcan "Sad-

(Devamı sayfa 4'de)

● Düzce Şb. Bşk. M. Aydın açış konuşmasını yaparken

Öğretmene Mektup

Yeni Bir Oyun mu?

İ. SAFA GÜNER
TÖS. II. KAŞKANI

Yazı başlığı Çıldır'lı öğretmen İskender Ocak'ın mektubundan alındı.

Çıldır'lı ülküdaşlarımız TÖS şubesini açmak amacı ile toplanmışlar. 85 kurucu işe girişmiş, 489.cu şubemiz olan Çıldır, kurucu sayısı yönünden, rekor kırdı.

Böylesine, İştahlı olan bir yerde TÖS'ün kuruluşu neden bu kadar gecikmiştir? Bende olduğu gibi sizlerde de bu merak uyanabilir. Zira ben, Çıldır'ın kurucular listesini görünce şaşırdım. % 100 üne yakın bir sayıyı kapsayan örgütlenme isteklisi öğretmenlerin toplandığı bir yerde bu kadar gecikmenin nedeni ne olabilir? Hemen ekleyeyim, aklımıza geldiği gibi "BASKI" değildir. Çünkü bazı yerlerde politik baskılar, kurucu olmayı isteyen ve içinden bunun özlemini duyan öğretmenleri sindiriyor ve eyleme geçmelerine engel oluyor. Tek tük merkezlerde de kurulmuş şubeler etkinliğe geçmekte gecikiyor. Bu bir gerçektir. Toplumumuzun aşmaya çalıştığı dar geçit ortamının bir sonucudur.

Çıldır'da gecikmenin nedenini İskender Ocak mektubunda şu sözlerle açıklıyor. "TÖS genel merkezinin Eğitim görüşünü ve kıyım makinesi haline gelen Bakanlığın tutumuna karşı direnişinizi yıllardan beri karasızlık içinde izliyorduk. Acaba yeni bir aldatmacanı diye, bazı kimseler omuzumuza basarak yükselmek mi istiyor diye düşünüyorduk. Şimdiye dek tutumunuz tüm şüphelerimizi yendi. Netücede KARS'ın ÇILDIR ilçesi öğretmenlerinden 85 arkadaşımızla TÖS'ün şubesini açmaya karar verdik."

Çıldır'lı arkadaşlarımızın kuşkularına eksiksiz, gediksiz hak veriyorum. Geçtiğimiz örgütlenme çizgisinde verilen örnekler insanı bu sonuca iletiyor. Örneğin: Milliyetçilik adı altında dönen dolaplar insanı tiksindirmekle kalmıyor ürkütüyor. Bu adla kurulan dernek yada sendikalar üyelerinden ödenti almadıkları halde, konforlu lokaller açıyorlar. Kurucu liderliği yapanlar okul müdürü oluyorlar. Merkezlere yerleşiyorlar. Avantajlı işlerin başına geçiriyorlar. Lâkin peşlerine düşen, temiz yürekli insanları kişisel çıkarları için aldatıp satıyorlar. Bunların meslek yararına, yurt çıkarına tek nefes almadıkları anlaşılıncaya kadar, kimisi mevki kapmış, kimisi servet yapmış oluyor ve dönüp, öğretmene "Lolo" çekiverliyorlar.

Günün birinde bir kişi turneye çıkıyor. "İşsizlere iş, eşsizlere eş.." siloganı ile ve Milli Eğitim Bakanlığında iri iri nam taşıyan kişilerin kendisi ile birlik olduğunu yaya yaya bir sendikaya üye yazmaya, bir dergiyi satmaya çalışıyor. Milli Eğitim Müdürlüğü, okul müdürlüğü, merkez öğretmenliği, müfettişlik gibi görevler, tümen tümen paralar adaya adaya dolaşıyor. Vurabildiğinden elli - yüz ne düşürdü ise para da çarpıp geçiyor... İlkokul öğretmenleri yapı sandığı çirkin söylentiler içinde ömrünü tamamlıyor. Aynı adı taşıyan yardım sandığının kimleri ne yolla besle-

(Devamı sayfa 4'de)

başyazı

Bütünü Kırtarmak

FAKİR BAYKURT
GENEL BAŞKAN

Türkiye Cumhuriyetinin ordu yıl cumhurbaşkanlığını, uzun süre bakanlığını, başbakanlığını yapan Sayın İsmet İnönü, 26 Eylül 1968 günü Kartal Noterliğinde 15.000 liralık bir kefalet belgesi imzaladı. Güner Çaprazoğlu adında bir kız, babası yoksul olduğu için sınavını kazandığı hemşire okuluna giremiyordu. Yoksul adamın kızı için hiç kimse yüklenme senedine imza atmıyordu. Sayın İnönü, duruma çok üzüldü: "Getirin, ben atayım" dedi. Böylece Güner Çaprazoğlu kurtulma yolunu bulmuş oldu. Eski Cumhurbaşkanının dediği gibi "Çook, çalışırsa, yarın iyi bir hemşire olabilir... Yoksul ana baba, İnönü'ye dua ediyorlar şimdi.

Bugünkü Cumhurbaşkanımız Sayın Cevdet Sunay da böyle kefalet belgeleri imzalamı imzalamaz mı bilmiyoruz. Ama Başbakan Sayın Süleyman Demirel'in de bir çocuk alıp okuttuğunu biliyoruz. 27 Mayıs 1960'tan sonra Sayın Cemal Gürsel'in de Erzurum'lu, Faruk adında kimsesiz bir çocukla bizzat ilgilendiğini, onu evlât edinip bir okula yerleştirdiğini, hattâ çocuğun "Dikbıyık" soyadını beğenmediğini, onu atıp çocuğa "Dikmen" soyadını verdiğini iyi hatırlıyoruz.

Türkiye'de bugün bir milyondan fazla çocuk ilkokula gidemiyor. İlkokuldan sonra ortaokullara gidemeyenlerin oranı ise % 78! Bu kadar çok çocuğu, mesleksiz, bilgisiz, yoksulluk ve gerilik içinde kaybedip gidiyoruz. Rasgele ikisini üçünü büyük adamlar okutup kurtarıyor. Bin kadarını da "hayırsever" kapitalistlerimizin kurduğu "Eğitim Vakfı" okutuyor. Bu yoksul çocukları, yarın kapitalistlerimize kâtip olarak hazırlanıyorsa da, iyi kötü okuyorlar... Ama kalanları aynı yolla okutmaya kalkarsak, yoksul Türk halkının büyük maddi fedakârlıklara katlanması gerekecek. Çünkü bu kadar "Vakıf"ın, bu kadar büyük adamın bütün giderleri halkın sırtından çıkmaktadır. Ayrıca, yoksularımız, çocuklarına kefil oluyorlar, ya da burs veriyorlar diye, büyüklere ve zenginlere borçlanıyorlar, önlerinde ağlıyorlar.

Bu yollar yol değildir kısacası! Üç çocuğu böyle kurtardınız. Milyonu ne yapacaksınız? Asıl sorun bütünü kurtarmaktır. Bütünü kim kurtaracak?... Evet, hemen cevap verelim: Bütünü kurtaracak o an düzendir. Ve ne yazık ki o düzen şimdiki bozuk düzen değildir.

Kozan'da Bir Müdür

Kozan lisesi, 1968 - 69 Öğretim yılına öğretmenlerarası çekişmelerle girmirtir.

Lise Müdürü Halim Şengül, öğretim yılı öncesinde özellikle TÖS'lü öğretmenleri hedef almış; yıldırım ve sindirme çabalarına girişmiştir. Hedefine ulaşabilmek için, bir yandan okulda iki A.P.li partizana ders vermiş, bir yandan da öğretmenleri Bakanlığa şikayet ederk, Bütünleme sınavları içinde bir müfettiş getirtmeyi başarmıştır.

Müdür Halim Şengül'ün şikâyeti üzerine gelen müfettiş, bilinen klişe soruları Kozan TÖS şubesi üyelerine de sormuştur. Sorguya çekilen öğretmenler arasında Şube Başkanı Hüseyin Kiriş, üyeler-

(Devamı sayfa 4'de)

—oOo—

Gericiler Düzceye Leke Sürdüler

Sendikamızın Düzce Şubesi temel ödevlerinden birini yaptı. 12 Ekim akşamı düzenle-

(Devamı sayfa 4'de)

ÖZÜR:

Gazetemizin geçen sayısı dizgi hatasından "16" yerine 15 yazılmıştır.

Başyazı, 3. paragraf 2. cümlede "saçık" yerine "saçlı" yazılmıştır. Düzeltir, okuyucularımızdan özür dileriz.

onbeş günün OLAYLARI

Ertemin Şırıngası

5 Ekimde çıkan 16. cı sayımızın yayınından bu yana Genel Basından saptayabildiğimiz olaylardan bazılarını veriyoruz.

● **İlhami Ertem'in Şırıngası**

TRT'nin haber yayınları arasında yer alıp okunan bir demecinde Milli Eğitim Bakanı yine bir keramet peydahladı. Hazret, özel okulların verimli çalışmalarını sağlamak üzere "Değerlendirme kurulu" kurulacağını söyle-

(Devamı sayfa 3'de)

Düzen Köşesi

Millî Eğitim Kimlerin Elinde

ARİFOĞLU

olu'nun bir milli eğitim müdürü var. Üst makamlarca tutuluyor. Nedenini arayalım:

— Bolu'da İlköğretimi % 100 gerçekleştirdiği için mi? Hayır!..

— İl içinde, tüm okul çağındaki çocuk ve gençlere yetecek okul kurağları yaptırdığı için mi?

Hayır!..

— Okulları bol bol ders araç ve gereçleri ile donattığı n mi?

Hayır!..

— Bolu'da çalışan öğretmenlerin yönetsel güvenliğe kaşturduğu için mi?

Hayır!..

Bolu'nun eksik kalmış, çelişkilere düşmüş, bozulmuş kuşmuş bir sürü işleri ortasında tutunan bu müdürün dinç kökü nereden beslenebilir. Acaba, dillere destan olan irme benzin faturalarındaki ustalığı mı övülmesine yavor. Yoksa nedir?

Düzen ustalarının, yaranma, yararlandırma, türkçesi sörme felsefelerine yaraşır bir eylemi efendinin tutundu bir dalı meydana çıkarır. Adam tutunsun da meslek ve emleket ne olursa olsun.

Olay şu:

Bir söylentiye göre millet vekillerinden birinin, bir başı söylentiye göre de Başkanın bir evlâtlığı vardır. Bu çok Mudurnu ortaokuluna yazılır. Elbet yazılacak, bundan vanç duyulur. Kız sınıfta kalır. Şaşılacak bir şey değil. tesi yıl aynı okula devam etmesi istenmez. Neden mi? ıtılı olsun, masrafı manevi pederi üstünden kalksın. (Asıda masrafı var mı bilinmez.) Bunda da olağan üstü bir l yok gibi, Çocuğu Kız Öğretmen okuluna yerleştirmeğe rar verirler, bu işi Milli Eğitim Müdürü üstlenir, iyilikverliktir, fena mı?.. Lâkin, öğretmen okulları yönetmeliinde bir madde vardır ki öğretmen okuluna girebilmek n bitirdiği okuldan sonra bir üst sınıfa devam etmiş olamalıdır. Yani ilkokulu bitirenler orta bire, ortayı bitinler lise bire devam etmişlerse giremezler. Bu maddenin gulanmasında okul müdürleri, uygulatılmasında da Mil-Eğitim müdürleri yükümlüdür. Sapıklık burada başlıyor. illi Eğitim müdürü göze girmek, yaranmak ve yararlanak için ahlâk dışı yollara başvuruyor. Okul müdürlerini bu pis emellerine bulaştırmak istiyor. Ortaokul müdünden okula devam etmemiş gibi okula yazılmasını istir. Öğretmen okulunun müdürü bu yolun eğitimde eşitlik esine saygısızlık, yönetmeliğe itaatsizlik olduğunu düşüip isteği reddediyor. Hukuk devletine ve sımsıkı sarıldkı düzene bakın. Kız İlköğretmen okulu müdürü sürülür. Milli Eğitim Müdürü Memioğlu tutuluyor.

İşçi Üniversitesi Gelişme ve Çelişme Üzerine

YAZAN:
OSMAN N. KOÇTÜRK
TÖDMF Başkanvekili
TÖS Onur Kurulu Üyesi

20 Eylül 1968 günlü TÖS gazetesinde, Devrimci Eğitim Şûrası ve İşçi Üniversitesine ilişkin görüşlerimizi açıklayan bir yazı yayınlamıştık. Bu yazı ile getirilmek istenen görüşler, daha sonra 5 Ekim 1968 günlü TÖS gazetesinde, TÖS Merkez Yürütme Kurulu Üyesi, Öğretmen Avukat sayın Ahmet Cenan tarafından eleştirilmiş, özellikle Ges-İş, Genel-İş gibi işçi sendikalarının fikre sahip çıkmaları yadırganarak,

— **Önce sınıf anlayışı ürünü olan, İşçi ve köylü Üniversitesi fikrine, bir de anılan ve övülen işçi kuruluşları ve liderlerine bakıldığında şu durum göze çarpıyor. Yazar, başka bir amaç gütmiyorsa korkunç bir çelişki içindedir. Anılan İşçi kuruluşlarının hemen hepsi sınıf anlayışını reddeder. Bunların kendi başına kuracağı Üniversite'nin, sorunları devrimci açıdan inceleyeceği, devrimci bilim adamı ve teknik uzman yetiştireceği, tüm çalışanları bilinçlendirme çabası göstereceği nasıl umulabilir.**

demek suretiyle, bir taraftan Ges-İş ve Genel-İş sendikaları, bir taraftan da yazının yazarı itham edilmek istenmiştir. Kişiler bazı kurumlar ile yazarların tutum ve Dünya görüşlerini eleştirmekte bağımsız olmakla beraber, başkaları da bu kişilerin görüş ve inanışlarını beyenmemekte tamamen serbesttirler. İşçi ve Köylü Üniversitesi fikri, TÖS Yönetim Kurulunda ve Devrimci Eğitim Şûrasında benimsenip karara bağlanırken, böyle bir kuruluşun kimlerin tekelinde çalışacağı söz konusu edilmemiş, ancak işçi ve köylü çocuklarına yüksek öğrenim olanağı sağlayacak, ayrıca yurt sorunlarına değişik açıdan bakıp çözümleyecek bir Üniversitenin kurulması tasvîple karşılanmıştı. Devrimci Eğitim Şûrası'nı izleyen günlerde Ges-İş basına açıkladığı bir bildiri ile fikri desteklemiş ve daha sonra Genel-İş ve Harp-İş sendikaları da olumlu açıklamalarda bulunmuşlardır. Sayın Cenan bu sendikalarla liderlerini her nedense beyenmediği için, yazarı korkunç bir çelişkiye düşmüş olmakla itham ederken bazı gerçekleri unutmuş görünmektedir.

GELİŞMELER:

Bizim kanımıza göre kişiler ve toplumlar gibi, fikirler de zaman içinde gelişir ve tekâmül ederler. Bazen bir tek insan veya küçük bir gurup tarafından ortaya atılan bir fikir, daha sonra kişilerin ve kuruluşların katkıları ile gelişerek en mükemmel şekli ile topluma mal olur ve uygulamaya konur. Uygulamaya konduğu zaman yeteri kadar tekâmül edememiş olan görüşler ise, uygulama sırasında bir süre içinde bazı gelişmeler kaydedilmiştir. Sayın Cenan'ın yazısı ile getirmek istediği görüşler, biraz itham edici ve biraz hırpalayıcı olmakla beraber bu tekamülü sağlayıcı mahiyettedirler.

Ülkemizde faaliyet gösteren ve yabancı kaynaklardan mali yardım gördükten başka, yabancı dilde eğitim yapmakta bulunan bazı üniversitelere karşı, bir İşçi Üniversitesi kurulması ve bu suretle denge tesisi fikri ilk olark 1967 yılında, Kara Yolları İşçileri Federasyonu tarafından yayınlanan "İşçi Üniversite-ortaya çıkacak ihtiyaçların dikkate alınması suretiyle, tatmin edici bir düzeye ulaşırlar. Nitekim olaylar İşçi Üniversitesi fikri etrafında da bu şekilde cereyan etmiş kısa sine Doğru" isimli bir kitapçıkta, Prof. Dr. Kâzım Aras ile Doç. Dr. Osman N. Koçtürk tarafından ortaya atılmıştı. Bu kitap incelenecek olursa, İşçi Üniversitesinin Mütevelli Heyetinde, işverenlere ve hükümet temsilcilerine de yer ayrıldığı ve Cenan'ın hiç bir zaman tasvip etmeyeceğini tahmin ettiğimiz bir yönetim tarzının benimsendiği görülecektir. Hatta kitap yayınlandıktan sonra, sınıf sorunları üzerinde titiz davranan bazı dostlarımız, bizi şiddetle tenkit etmiş ve sermaye taviz vermekle itham etmişlerdi. Bu haliyle bile bazılarına korkuç görünen İşçi Üniversitesi fikri, TÖS Yönetim Kuruluna geldiği zaman biraz daha tekamül etmiş ve bu kuruluş fikri benimserken, üniversitenin ismini "İşçi ve Köylü Üniversitesi" olarak değiştirme lüzumu hissetmiştir. Bu bir tekamüldür.

Devrimci Eğitim Şurası'na biraz daha tekamül etmiş bir fikir olarak getirilen İşçi Üniversitesi'nin, bu süzgeçten geçtikten sonra daha da ge-

Eğitimde Bütünlük ve Devrim için Eğitim

A. CEYHUN

4-8 Eylül tarihleri arasında, Ankara'da düzenlenen "Devrimci Eğitim Kurultayı", Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın en önemli girişimlerinden biri olmuştur. Kurultay, aynı zamanda, yıllardan beri sürüp giden ve son üniversite olayları ile, içinden çıkılmaz bir karışıklığa sürüklenen eğitim sorunlarına, sağlam çözüm yolları aramak bakımından, bundan önceki benzer çalışmalardan ayrılan önemli yanları ile, devrimci kesimin başarılı bir aşamasıdır.

Dört günlük kurultay çalışmaları sırasında, daha önceden ilgili kişilerce hazırlanan bildiriler, bu bildiriler üzerinde yapılan tartışmalar, birçok sorunları aydınlığa çıkarmıştır. Bu çalışmalar, ilerde bir kitap halinde birleştirilip basılacak, böylece devrimci Türk öğretmenlerinin eğitim görüşü, açık ve kesin olarak ortaya çıkacaktır. Kurultay da beliren gerçekler ve varılan çözüm yollarından, Eğitim Bakanlığı faydalanır mı bilmiyoruz ama, çalışmaların, eğitimimizi geniş ölçüde etkileyeceği bir gerçektir.

Kurultay, birçok soruna açıklık getirmiştir. Bizce, açıklık kazanan en önemli sorunlardan ikisi şunlardır:

1) Eğitimde bütünlük,

2) Devrim için eğitim.

Eskiden beri, birçok kimseler, ilköğretimi, ortaöğretimi, yüksek öğretimi, din öğretimini ve diğer mesleki teknik öğretimi, ayrı ayrı konularmış gibi ele alıp incelemeye çalışmışlardır. Bunların, bir bütünün parçaları olduğu, birini ele alınca öbürlerini de göz önünde bulundurmak gerektiğini ya anlamamışlar, ya da anlamaz görünmüşlerdir. Son üniversite patlaması ile, bir daha iyice belirmiştir ki, üniversite sorunlarını çözümlemeye çalışırken, işe tâ ilkokuldan başlamak gerekiyor. Diğer kesimdeki okullar için de öyle. İlköğretimdeki bir aksaklık, başıboş bir çalışma, amaçsızlık, olumsuz etkisini, her yanda sürdürüyor.

Onun için, eğitim sorunlarına çözüm yolları ararken, eğitimi bir bütünlük içinde görmeliyiz. Bu yapılmazsa, sorunun içinden çıkılamaz. Nitekim, bugünkü eğitim kuruluşları, bu yanlış değerlendirme yüzünden, bir uyumsuzluk içinde bulunmaktadır. Bir tarafta çağdaş eğitbilim ölçülerine göre çalışılırken, öbür yanda, dünyaya kapalı, medrese usulleriyle öğretim yapılmaktadır. Modern bir lise ile, bir "imam-hatip okulu"nun uyguladığı eğitim biçiminin uyuşmazlığı, bu temel yanılgıdan gelmektedir.

Bazı öğretmenler, örgütlenmeyi de, bu ölçüler içinde ele aldıklarından, sağlam ve tüm öğretmenleri bir çatı altında toplayan bir kuruluşa yönelememişlerdir. Öğretmenlerden bir kısmı, ayrı ayrı iş yapıyorlarmış; ayrı ayrı iş kollarında çalışıyorlarmış gibi, değişik sendikada kümelenmişlerdir. Hangi kesimde çalışılırsa çalışılsın, eğitimin niteliği ve biçimi değişmiyeceğine göre, "ilksen-ortasen-timsen" gibi, ayrı ayrı sendika kurmanın gereksizliği ortadadır.

Açıklık kazanan ikinci ve en önemli temel ilke de şu olmuştur: Birçoğu tarafından, bugüne dek eğitim, diğer yurt sorunlarından ayrı, soyut bir kavram olarak ele alınmıştır.

Özellikle, Eğitim Bakanlığı aracılığı ile telkin edilen bu görüş, oldukça da başarı kazanmıştır. Eğitimin, diğer sorunlarla ilişkili olduğu gerçeği unutturulmuş; eğitimin itici gücü kitaplardan dışarı çıkartılmamıştır. "Öğretmen ABC den başka birşey öğretmez" diyen politikacı bakan, bu sakat görüşün tipik bir temsilcisidir.

Oysa uyanık, devrimci Türk öğretmeni bu temel yanılgıyı yirmi yıl önce görmüş, bunun mücadelesini yapmıştır. Yirmi yıldan beri, tutucu iktidarlarla, devrimci öğretmenler arasında sürüp gelen kavga ve son yıllarda yoğunlaşan "öğretmen kıyımı"nın nedeni, işte buraya dayanmaktadır.

Eğitim, tek başına ele alınıp çözümlenemez, bu bir. Tek başına eğitimde devrim diye bir şey olmaz, bu da ikl. Çünkü bir araçtır eğitim; belli ulusal amaçlara varmak için kullanılan bir araç. Ulusal amaç saptanmıştır: İktisadi, ordusu, kültürü, ekonomisi ile bağımsız; toplumcu ve ileri, çağdaş Türkiye. İnsanın insanı sömürmediği mutlu bir ülke... O halde eğitimi, bu amaca varmak için ele alıp düşünmek gerektir.

Bu konu kurultayda, uzun uzun tartışılmış, sonunda şu açıklığa varılmıştır:

"Ekonomik ve siyasal bir devrim olmadan eğitimde devrim olamaz. Devrimci eğitimin ilk amacı halkın siyasal yönden bilinçlenmesine yardımcı olmaktır. Çünkü devrimci bir yönetimin iktidara gelmesi, ancak kitlelerin devrim için eğitilmesi ve bilinçlenmesiyle mümkün olacaktır." (TÖS Devrimci Eğitim Şûrası Bildirisi'nden)

Bizce, Kurultay'da onaylanan bu temel ilke ile, TÖS'ün stratejisi sağlam ve toplumcu bir temele oturtulmaktadır.

Küçük Amerika — Büyük Portekiz

AHMET CENAN
Öğretmen — Avukat
TÖS Yürütme Kurulu Üyesi

Adil bir düzen, yatırımların, kamuya maliyeti oranında topluma faydalı olmasını şart koşar. Türkiye'de yıllık geliri 1000 liranın altında aileler yaşar. Milyonlarca işsiz, alfabesiz, doktorsuz insan vardır. Gene milyonlarca yetişkin yurttaş mutluluğu ve doyumu aramak için uzak diyarlara koşmaktadır. Bu koşullar karşısında milyarlar harcanarak Boğaz'a köprü yapılmasını, bilimle, sosyal adaletle bağdaştırmak zordur. Çünkü bu köprü ulusal geliri artırmayacaktır. Türkiye'nin hemen çözümlenmesi gereken sorunu, ne İstanbul'un trafik sorunu, ne de özel otomobil sahiplerinin sıkıntısız yolculuk etmelerini sağlamaktır. Bu milyarların endüstrileşmeye harcanması halinde ulusal gelirin nebüyük bir artış göstereceğini kestirmek için uzman olmaya bilmeyiz gerek var mı?

Köprü konusu, öğretmen olarak bizleri ve diğer çalışanları yoksul bırakan nedenleri gözler önüne seren taze bir örnektir. Konu üzerine eğilip köprü altında yatan gerçekleri halka anlatmak ödevimizdir.

ALİ BİLHAN
TÖS Bergama Şube Sekreteri

Daha zorunlu konular bir tarafa itilerek köprü yapımına geçilmesi, prestij sağlamak, yerli yabancı inşaat firmaları ile arsa spekülâtörlerini seseplendirmekten başka nasıl bir düşüncenin ürünü olabilir? Eksikli de olsa elde bir plân var. Buna göre köprü, karayollarının yatırım projelerinin 178 inci öncelik sırasında iken 177'si atlanılıp köprüye geçilmesinin gerekçesi ne? Böyle büyük bir yatırımdan önce yapılması şart olan etüdler niçin yapılmamış, iş niçin aceleye getirilmiştir? Bu soruları sordukları, yanlış gidişe karşı geldikleri için bazı teknisyenler ekmeklerinden olmuşlardır (Tıpkı öğretmenler gibi).

Adil bir düzen, yatırımların kamuoyu maliyeti oranında topluma faydalı olmasını şart koşar. Türkiye'de yıllık geliri 1000 liranın altında aileler yaşar. Milyonlarca işsiz, okumasız, doktorsuz insan vardır. Gene milyonlarca yetişkin yurttaş mutluluğu ve doyumu aramak için uzak diyarlara koşmaktadır. Bu koşullar karşısında milyarlar harcanarak Boğaza köprü yapılmasını, bilimle, sosyal adaletle bağdaştırmak zordur. Çünkü bu köprü ulusal geliri artırmayacaktır. Türkiye'nin hemen çözümlenmesi gereken sorunu, ne İstanbul'un trafik sorunu, ne de özel otomobil sahiplerinin sıkıntısız yolculuk etmelerini sağlamaktadır. Bu milyarların endüstrileşmeye harcanması halinde ulusal gelirin ne büyük bir artış göstereceğini kestirmek için uzman olmaya bilmeyiz gerek var mı?

Portekiz'in Salazar Köprüsü karşılaştırma dışı tutulursa, bugün dünyada İstanbul kadar köprüye muhtaç olduğu halde, bu kadar değerde bir köprüye sahip ülke yoktur. Bizim köprücüler, Salazar'ın köprüsünü 2 metre ile geçip birinciliği almak için boğaz köprüsünün orta açıklığını 1015 metreye çıkarmışlar. Bu bir "mutlu" gelişmedir. Küçük Amerika olduktan başka şimdi "Büyük Portekiz" sıfatına da hak kazandık. Âlâ. Ama dileriz, Portekiz'le daha çok benzeşmek için gayret göstermekten kaçınıla...

Köprü konusu, öğretmen olarak bizleri ve diğer çalışanları yoksul bırakan nedenleri gözler önüne seren taze bir örnektir. Konu üzerine eğilip köprü altında yatan gerçekleri halka anlatmak ödevimizdir.

Cumhuriyetin kırk altıncı yılına yeni bir ekonomik ve mali bunalım ile giriyoruz.

Uzmanların çok önceden haber verdikleri tehlike, bacayı sarmıştır. Dış yardım, işçi dövizi ve turizm edebiyatı, bunalımı önleyememiştir. İhracat düşmüştür. Döviz rezervleri bakımından 1958'lerdekine benzeyen sıkıntılı bir duruma gelinmiştir. Yeni sanayi kuruluşlarını gerçekleştirmek için dışardan gerekli yatırım maları sağlanamaz olmuştur. Yedek parça, ham madde v.b. ihtiyaçlarını ithal olanağı bulamayan sanayi kuruluşları kapanma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Olaylar, ulusal geliri artırmak, gelirin adaletle dağılımını sağlamak konusunda yeter çaba harcandığı inancını vermiyor.

KÜÇÜK AMERİKA

Türk Cumhuriyetinin temelinde millilik, dış ve iç sömürüye amansız düşmanlık vardır. Türk halkının yaratıcı gücüne inanç baş ilkedir.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında hızla uzaklaşılmaya başlanan bu felsefede büsbütün unutulmuştur. Sonuçta Türkiye, bağımlı bir duruma düşmüş, gelişmiş ülkelerle arasındaki mesafe büyümüştür.

1950-1960 döneminin belleklerimizde bıraktığı izler derindir ve tazedir. Burada sadece uyduluk politikasının bazı sonuçlarına kısaca dokunulacaktır.

"Mamur Türkiye" sloganı ile ortaya çıkanlara göre, Türkiye özel teşebbüsçülüğü esas alan, tarımsal kalkınmadan hareketle sanayileşmeyi gerçekleştiren bir yöntemle kalkınabilir. Batılı dostların salık verdiği yöntem de budur. Dostlar, özellikle Amerika akıl vermekle kalmayacak, teknik ve malî desteğiyle bizi kalkındıracak.

Aklı başında herkes biliyordu ki Türkiye için çıkar yol bu değil. Ama bu yol tekrar seçilmek amacını önde tutanların, işbirlikçilerin ve emperyalist ülkelerin işine geliyordu.

Slogan, bir değişiklikle "mamur Türkiye - küçük Amerika" haline getirildi. Ulusal bilinci körletip "Amerika sayesinde varız." düşüncesini kafalara yerleştirmek için ne gerekse yapıldı. Pahalı kâğıtlardan propaganda araçları yurt düzeyine yayıldı. Türkiye; tarihi, coğrafyası, jeolojik yapısıyla Amerika'ya ne kadar da benziyordu. Bu küçük Amerika'yı ancak büyük dostu ve müttefiki Amerika savunabilir ve kalkındırabilirdi.

Yerli sanayi ihmal edildi. Ulusal kaynaklar, yabancının yararına işler hale getirildi. O kadar ki 1942'lerde her yıl yüz seksen eğitim uçağı yapan uçak fabrikamız, iflâs halindeki bir Amerikan firmasıyla ortaklık uğruna feda edildi.

Halk, yabancıların yedeğinde gelecek nurlu ufuklarla avutulup uyutuluyor, bunun yetmediği yerde cennet hülyaları imdada çağırılıyordu. Yabancıya bol çıkar, yerli ortaklarına bol komisyon getiren ekonomik gidişin kaçınılmaz sonuçları belirdi: İşsizlik, yoksulluk, astronomik dış borçlar, döviz kıtlığı, karaborsa... Her çeşit, her marka, her modelden ithal edilmiş motörlü taşıtlar, makinalar yedek parça yokluğundan işlemez oldu. Büyük bir ekonomik bunalım içine düşüldü.

Başka türlüsü de olamazdı. Bilimin ve ekonomi kanunlarının kendisine sırt çevirenlere acıması yoktur. Ekonomik gelişmede, seçimlik yollar tarım veya sanayi değildir. Alternatifler şudur: Bir ülke tarım ve sanayide gelişir ya da ham medde üreticisi durumunda kalır. Sanayileşmeyen toplum tarım ürünlerini değerlendirmek, yapılmış ve yarı yapılmış hale getirmek olanağı bulamaz. Bu olanağı bulamayınca da tarım ürünlerinin fiyatlarına hâkim olamaz. Sanayici ülkelere bağımlı bir ham madde alım ve yapılmış eşya satım pazarı haline gelir. Bu durumu kabul etmek, ekonomik ve siyasal bakımdan bağımlılığı kabul etmek demektir.

Bağımsız kalabilmek için demir çelik sanayii, makina sanayii gibi temel endüstri kollarını kurmak, geliştirmek şarttır. Bu sanayi kolları geliştiği zaman o ekonomi artık dilediği sanayi kollarını kurabilir ki bu, "ekonominin kendi kendini geliştireceği seviye" terimi ile ifade olunmakta.

Sonra, gelişmiş ekonomiler ile geri kalmış ekonomiler arasında çıkar çatışması vardır. Sanayici ülke, bir tarım ülkesini sanayileştirerek müşteri kaybedecek kadar akılsız değildir. Her ülke sanayileşmede en başta kendi öz kaynaklarına güvenmek zorundadır.

Bu görüşle 1961 yılında yurdumuzda motörlü taşıtlar endüstrisi kurulması işi ele alındı. İhtiyacımız vardı. Küçük Amerikacıların ülkemizi bunalıma sürüklediği günlerde her marka makinaya orijinalinden üstün parçalar yapan takozda, işlemez halde makina bırakmayan usta ellere sahiptik.

Toplanan otomobil endüstrisi kongresi konuyu incelemiş, kararlar almıştır. Montajcılıktan hemen vazgeçilip yeni yerli bir tip geliştirilmesi kararlardan biridir. Gene kongrede okunan tebliğlerden ve kabul edilen rapordan öğrendiğimize göre, ülkemiz yılda 1 milyar liralık motörlü taşıt ve yedek parça ithal etmektedir. Yılda 40.000 motörlü taşıt yapacak komple bir fabrika 650-700 milyona kurulabilir. Yani bir yıllık ithalatımızla yılda bir buçuk fabrika kurabiliriz. Böyle bir fabrika 30.000'e yakın işçi çalıştırır; motörlü taşıt fabrikalarında çalışan bir işçi yardımcı endüstride üç işçiye iş sahası açar. Demek oluyor ki 700 milyonluk bir yatırım, endüstrimizin gelişmesini sağlamak, kapasitelerinin çok altında çalışan sanayi kuruluşlarımızı değerlendirmek, savunma gücümüzü artırmak gibi faydalarının yanısıra 120.000 yurttaşımızı iş güç sahibi kılacaktır.

Bu kongreden sonra ilk adım bir deneme ile atılmış, Devrim otomobili gerçekleştirilmiştir. 1961'in 29 Ekiminde Cemal Gürsel bu otomobille Anıt Kabire gitmiştir.

Motörlü taşıt endüstrisi kurulması girişimi Amerikancı çevrelerin engellemeleri yüzünden sonuçsuz kalmıştır. Bir kısım konuyu incelemeden kaleme sarılan yazarlar da bunların ekmeğine yağ sürmüştür.

Bu girişim başarılsa ve bu yoldan gidilseydi ekonomimiz bugün kendi kendini geliştirebileceği bir seviyeye gelmiş, azından yaklaşmış olurdu. Her halde yatırım malları ithali için döne döne döviz aramazdık.

BÜYÜK PORTEKİZ

Küçük Amerikacılardan yakamızı ne zaman sıyıracağız diye düşünürken kapımızda yeni bir tehlike belirdi.

Bilindiği gibi İstanbul'a köprü yapılması kararlaştırıldı.

DİLEKÇELER

ÖTEDEN beri sürüp gelen dilekçe oyunu bu kez de geçer akça olarak modasını devam ettirmektedir. Bir köyde rahut kasabada öğretmen halkı mı savunuyor, sömürülen, tefeciden mi söz ediyor, pamuk fiyatının, yalancı politikacılara karşı halkı mı bilinçlendiriyor hemen oradaki nafiyeler harekete geçiyor. Tamamen kendi politikalarına yama yapmak için kendi partisi faiyeti başlıyor. Öğretmeni, bu halkı daha fazla uyandırmaması için uzaklaştırma plânları hazırlanıyor. Hemen şehrin partilisi, komprador zengini veya çevrenin ağası seçer; müfrit partiliden düzenlenen imzalara hazırlanan dilekçeler ilgili makamlara yollanıyor. "Gerekçe:" Bu öğretmen partici, bu öğretmen komünist, tahkikat başlıyor, müfettişlerin de içinde devrimci olanları vardır ve bunlar çoğunluktadır. En tarafsız bir açıdan, en gerçekçi yollarla tahkikatını yapıyor. Sonuç öğretmenin lehine. Ama masum imzalarla, harekete geçen kodaman partili ve ağalar bir kez tükürmüştür, bu öğretmen mutlak buradan gitmelidir. Bu düzende illa onun dediği olmalıdır. Durumu itiraz eder. Biraz da politik çalımını üst makamlara gösterir. Yeniden şikayet planları, yeniden iftiralar, uydurma suç unsurları. "Gerekçe:" Müfettiş tarafsız değil, öğretmenin adamları imza sahiplerini kandırdı safsatası. Tekrar dilekçeler, tekrar müfettişler. Hedef, öğretmen oradan uzaklaştırmalı, Türkiye'nin neden kalkınmayışına tesir eden etkileri anlatmamalı, büyüklerini tenkit etmemeli, Köylüyü, halkı sömüren zenginlere, ağalara karşı halk bilinçlendirilmemeli. Bu böyle sürüp gidecek mi? Gitmiyecek elbet. Bugün dediğim dedik diyenlerin de hükmü geçecek.

masum imzalarla attırma yolları uygulanırken diğer yandan tamamen partili olan beş-on kişilik derneklere para yardımı yapılıyor. Hiç de sandalyesinin değerinde olmadığı halde partiden adaylığını koyup kazanamadığı için önemli görevlere tayin yapılıyor. Bu kadar açık bir çelişkinin içinde kılıfı yine de devrimci öğretmenlere yükleyip particilik yapıyor sözünün doğruluğuna inanılır mı? Öğretmenin özgürlüğünden, ona verilen değerden söz edilir mi?

SONUÇ

Türkiye'deki öğretmen ulusal kalkınmanın savaşımı veriyor. Her çeşit üst ve yan baskılar, namuslu, Atatürkçü öğretmeni çabasından geri döndüremiyecektir. Türkiye'deki devrimci öğretmene tayininde, terfisinde ve her çeşit kişisel hakkında en azgın yollar denenmekte, en püf noktalar uygullanmaktadır. Tüm bu şartlar Türkiye'deki devrimci öğretmeni nasıl olursa olsun halka karşı olan düzenin iktidarına kalıp yapamıyacaktır. Ancak, Anayasanın hükmüne uygun olarak öğretmen, toplumda kendini halkına daha iyi hizmet edebilecek yere getirecektir. Bunun için sürülecek, partilinin, ağanın patronun zulmüne uğruyacak, asla ulusunun % 90'nını hakkını savunmaktan geri durmayacaktır.

Dil Yayınları

LİSE FRANSIZCA ÖĞRENCİLERİNE MÜJDE. YARDIMCI DERS KİTAPLARI ÇIKTI. KİTAPÇILARDA ARAYINIZ

İSTEME ADRESİ: P.K. 66 Ulus — ANKARA

Kaya Öztaş'ın değerli eseri Lise 1, 2, 3 üncü sınıflar. Her kitap 750 kuruş. 10 kitaptan fazla isteyenlere, okullara ve kitapçılara yüzde yirmi indirim yapılır.

İSTEME ADRESİ: P.K. 66 Ulus - ANKARA

Ağır Değiliz

Yarı aç gezeriz ağır değiliz
Saman yemişiz sığır değiliz
Her gelen ayağa çığır değiliz
Belli bir ağırdır başımız bizim
Siyaset küpünde el turşusunda
Hileli hurdalı post çarşısında
Viski, dolar bilmem ne karşısında
Oynamaz gözümüz kaşımız bizim
İnsanlık ülküsü dileğimizde
Memleket sevgisi emeğimizde
Bir lokma haram yok ekmeğimizde
Hilaldir arzumuz aşımız bizim
Sessiz durursak da âciz değiliz
Belki sizler gibi "veciz" değiliz
Bahamız ağırdır ucuz değiliz
Nice başlar yarar taşımız bizim

K. ABBAS ALTUNKAŞ
Turan Emeksiz Lisesi Öğ.

★ ★ ★

Kâpustan Selâmete Çıkılacak Yol

"1. Devrimci Eğitim Şûrası"nın gün ışığına çıkardığı BOZUK EĞİTİM DÜZENİ'nin ayrıntıları bilim adamları tarafından bir bir açıklanmaktadır. Öğretmenlerimiz bu gerçekleri, birbirlerine, öğrencilerine ve halka aktarmalı ve değerlendirmelidirler

Devrimci Eğitim Şûrası'na "1961 Anayasasında devrimci eğitimin kökleri" bildirisini sunan sayın Prof. Dr. Bülent Nusi Esen'in bir yazısını Cumhuriyet gazetesinden aktarıyoruz.

Prof. Dr. BÜLENT NURİ ESEN

*

Onbeş güne yakın zamandır yurt dışında idim. Böyle kısa bir aralıkta bir memleket ne ölçüde yıpranabilir ki?...

Bir de geldim, korkuç tabiat âfetlerinin yapabileceğinden çok daha büyük yıkılmalar olmuş.

Elâlem Çekoslovak ile, Vietnam'la, Biyafra ile, Rodezya ile uğraşıyor. Bütün çabalar İnsan Haklarını tanıtma, ya, saydırmaya yönelmiş. Onlar uğraşa dursunlar.

Yokluğumda birikmiş basını karıştırıyorum. Bir yerde komünistleri yıldırma namazı kılınmış. Beş - altı yaşlarında Kur'an Kursu öğrencilerine özel üniforma giydirilmiş. Ve...

OLAYLAR

Vâizin biri, "Hilâfet'in gelmesi şarttır" demiş. Lâik Hukuk Devletini, yani meşru devlet ana düzenini savunan devrimci, ilerici, adı yurt dışına taşmış bir aziz Anayasa Profesörüne (Satılmış!, Uşak!) ulumaları ile saldırılmış. Bir mitingde Arapça yazılı dualar dağıtılmış. Hükûmet Başkanı tekbirler arasında yeni bir İmam Hatip Okulu'nun temelini atmış. Biri, Şeyh Sait'in yolunda kavgaya devamdan söz etmiş.

Bu 1968 yılının Eylül ayı sonunda Türkiye Cumhuriyeti'dir. O Türkiye ki, devlet olarak varlığı, hayatı ve yaşamada devamı (Lâik) olmasına ve öyle kalmasına bağlıdır.

Sorumlu kamu otoriteleri bu hâl karşısında ne yapmışlar dersiniz?..

Bir Devlet Bakanı lâikliğin vâizler tarafından çiğnendiğini, bu adamlar üzerindeki kontrolün yetersiz olduğunu söylemek cesaretini göstermiş. Bu, güzel!.. Hiç olmazsa resmî bir gözlem, bir tespit.

Hükûmet Başkanı: Politika ile Din birbirine yabancıdır; politika vicdan hürriyetine karışamaz. Türkiye'de lâik devletin sınırları belirsizdir. Ama, ibadet hürriyetinin limiti Anayasa'da çizilmiştir. Anayasa din öğretiminin geliştirilmesini emreder. Türk vatandaşı dinini öğrenecektir. Din adamı otorite kuracaktır, demiş.

Diyanet İşleri Başkanı da konuşmuş: Vâizler irşat görevindedirler; bu görev itikat, ibadet ve ahlâk konularında vaaz yolu ile aydınlatma demektir. Ehil görülen kimselere bu yetkiyi veriyoruz. Görevini kötüye kullanan olursa kanuna göre gereği yapılıyor, diye beyanda bulunmuş.

ACI BİR TEŞHİS

Size hemen haber vereyim: Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı lâik olmak zorunda olduğu halde lâik bir ikişi değildir. Lâikliğin ne olduğxunu bilmemektedir. Bu Anayasal temel prensipi anlamamıştır. Anlamadığı halde anladığını sanmaktadır.

Türkiye'de fert, lâik olmak ol caktır. Devleti temsil eden zo unda değildir. Devlet lâik Devlet Başkanı, Vali, Elçi: Devleti yöneten Yürütme Organı mensupları ve bütün kamu hizmetlileri lâik olmak zo undadırlar. Anayasa'nın 119 uncu maddesinin anlamı budur. Türkiye'de Diyanet İşleri Başkanlığı ve onun bütün memurları, Hazineden para alan tekmil elemanları lâik olmaya mecburdurlar.

Türkiye'de (Lâik Devletin Sınırları(diye bir problem yoktur ve olamaz. Çünkü, Türkiye Devleti lâik olmadıça Türkiye Devleti diye bi şey olmayacaktır. Türkiye de sınırları çizilmek gereken lâiklik değil, dindir. Dinin sınırları lâik devlete hiç bi suretle gölge düşürmeyecek biçimde ve ölçüde çizilmek gerekir. Ve bunu hükûmet yapmak ödevindedir.

Bir adam çıkacak, Hilefet gelektir!" diyecek. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı da Lâikliğe sınır çizilmesi gerektiğini söyleyecek. Bu sınırı çizmeğe de kalkışacak. Anayasa'nın devlete din öğretimini emrettiğini beyan etmekle: "Bana göre, lâik devlet din öğretimi yapan devlettir" diyecek. Papalık da, Suudî Arabistan da, İspanya da birer lâik devlet olacaklar. Bu anlayış içinde lâik devlette bir de lâik olmayan ve bir din inancına üstünlük veren ikinci bir Hukuk dışı devlet ortaya çıkmış olur.

Cumhuriyet Hükûmetinin bazı "Türk vatandaşı dinini öğrenecektir" demekle herkesin bir din inancına sahip olması gerektiğini ifade etmiş. Ayrıca, din adamının otoriteye sahip kılınmasını istemiş.

Bütün bunları Başbakan söylüyor. Lâik Türkiye, Devletinin Başbakanı!.. Hükûmet Başkanı lâik okulda din öğretiyor. Vatandaşı din sahibi olmaya zorluyor. İnanç hürriyetini baskı altında tutuyor. Bunları da din adamına tanıyacağı otorite ile sağlamak istiyor.

Düşündüm. Acaba bir kâbus ta mıyım, diye düşündüm. Hayır, değil!.. 1968 Türkiyesindeyim. Türkiye hükûmetinir başındaki zat devletin Anayasa düzeninin istediği vasıfta değildir. Devletin dayandığı temel prensipi, lâikliği bilmemektedir. Ve, bu bilmeme yüzünden Türkiye karanlık bir âkıbetin kucağına düşmek tehlikesindedir.

Şöyice belleyelim: Din, Devletin kontrolü altında olacaktır. Devlet bu kontrolü kurmak zorundadır. Kurmayacak olursa, din, devleti yıkar. İbadet hürriyetinin sınırı çizilmiştir, diyen kimsenin bunu bilmesi gerekir. Lâik devlet din öğretimi yapamaz. İhtilâlin affedilmez günahı bunu anlayamamak olmuştur. Gerçi, Anayasa'yı yapanlar işi farketmişlerdir. Fakat, açıkça anlatmamışlardır. Başbakan Anayasa'nın 19. maddesini okuyor. "Din eğitim ve öğrenimi ancak kişilerin kendi isteğine bağlıdır" diye bir hüküm görüyor. Bundan devlet için din öğretimi yapmak çıkarıyor. Demek ki, her Başbakan kendine göre bir Anayasa yorumu tutturacak. Biz de istikrarlı bir Anayasa düzeni yaşayacağız?..

BAŞBAKANA HİTAP

Pek aziz Başbakan!.. Kişi hakları alanında devletin görevi hürriyetin hukuk rejimini sürdürmekten ibarettir. Devlet, hürriyetlerden faydalanılmasına engel çıkarılmamasını sağlamakla görevlidir. Kişi hakları yönünden kendisine yükletilmiş iki olumlu ödev vardır.

Biri, basın ve haber alma hürriyetini sağlayacak tedbirleri almak; öteki de, haksız yere tutuklanan kimsenin zararını ödemek.

Anayas'nın din öğretimi konusundaki hükmü kişinin din inancında zorlanamayacağı esasının bir sonucudur, halbuki, sizin anlayışınıza göre, devlet, din öğretimi yapmakla kişiyi din inancı sahibi kılmaya zorlayıcı vasıta olmaktadır. Ama, diyeceksiniz ki: Öyle ise, öğrenimin isteğe bağlı olduğunun Anayasa'da söylenmesine ne hacet vardı?.. Var idi!.. Zira, bu hüküm devlet resmî okuları için değil: din öğretimi yapacak özel okullar içindir. Lâik devlet resmî okulunda din öğretimi yapamayacağına göre, başka bir manâlandırma imkânsızdır. Din öğretimi yapacak olan özel bir okul kişinin isteğini almadıkça onu böyle bir öğretime sokamaz. Bu da normaldir. Özel okul lâik öğretim yapmağa mecbur değildir. Sadece devletin dayandığı lâiklik prensipine aykırı hareket etmemek zorundadır. Dini siyasete âlet edecek bir siyasî partinin kapatılacağı bir ülkede devlet okulunun din, hem de belli bir din öğretimi yapabileceğini düşünmek kartezyen mantığa ve akla aykırıdır. Dini siyasete karıştırmayacaksınız; ama, öğretime karıştıracaksınız. Hiç böyle şey olur mu?.. Lâkin, siz yapıyorsunuz, oluyor. Sizden öncekiler yaptılar, oldu. Fakat, yine haber vereyim: Bu böyle sürerse devlet yıkılacaktır. Halbuki, siz bir sorumluluk altındasınız. Devleti yaşatmak, lâik devlet olarak yaşatmak ödevindesiniz. Bugün Türkiye'yi ibadet yerlerinin harîmine sığınmış örümcekli kafalar idare ediyor. Hiç bir sorumluluğu bulunmayan, vâiz adı altındaki birtakım mecnunlar yönetiyor. Halkı zehirleyen bunlardır. İçlerinde bir iki vicdan sahibi olanı, insana saygının ne olduğunu idrak edebileni varsa da, hemen hemen hepsi dediğim gibidir. Bunlar sadece safsata ve taassup aşılarlar. Düşmanlık telkin ederler. Ayırıcılık öğretirler. Devletin Kamu kuvvetine hükmeden onlar. Hükûmet olarak bu gururuna karşı âcizsiniz. Emriniz altındaki silâhlı kuvvet dahi bir işe yaramayacaktır. Çünkü, mâbedi kontrol edemiyorsunuz. Adam mâbet içinde devletin temelini dinamitlemekle meşgul. Lâik devletin ödevini yerine getiremiyorsunuz. Parti kongrelerinde devletin lâiklik ilkesine aykırı faaliyetlerde bulunuluyor. İpin ucunu tutamazsanız, böyle giderse halimiz fecidir. Hükûmet olarak sorumsuz kuvvetlerin tahakkümü altındasınız. Anayasa'nın teferruat hükümlerini bilmemek herkes için, bir Başbakan için de mümkündür. Lâkin, Türkiye Devletinin lâik oluşunun gerçek anlamını bilmemek, devleti yürütmek ödevindekiler için göz yumulabilecek şey değildir.

BİR İKİ TAVSİYE

Mâbedi kontrol altına alınız. Vâiz, devlet Anayasa düzeninin dayandığı prensiplere dil uzatamaz. Vâizlerinizi aydınlardan seçiniz. Bu görevi seve seve karşılıksız yapacaklardır. Diyanet İşlerini düzeltiniz. Devlet hayatının lâikliğine karşı ağız açacak olan mâbet mensubunun din adamlığı sıfatını kaldırınız.

Tavsiye ederim: Bütün kur'an kurslarını devlet resmî okulu haline sokunuz ve ilkokul programlarına bağlayınız. Günahsız Türk çocuğunun körpecik kafatasını anlamadığı bir dilden manâsını bilmeksizin ezberlemek zorunda bıraktığınız şeylerle değil; müspet, memleketin yarınını hazırlayıcı bilgilerle donatmaya bakınız. Aksi hâlde, yarını koruyacak insanlar değil, Devlet anıtını yerle bir edecek yıkıcılar yetiştirmiş olursunuz. Anadolu'da çilingir yok, camcı yok, lehimci yok, tenekeci yok. Ama, kur'an ezberletilen zavallı yavrucuklar dolu..

Tavsiye ederim: İmam - Hatip Okulu açmayınız. Açık olanlara bundan böyle yeni öğrenci almayınız. San'at ve teknik okulları kurmaya bakın. Ne islâmla, ne de her hangi bir dinle devlet olarak, hükûmet olarak, Başbakan sıfatı taşıdığınız müddetçe ilgilenmeyiniz.

Tavsiye ederim: İçinizden Millî Mücadele öncesinin hasretini söküp atınız. Türkiye, 1919'dan sonra dünyaya gelmiş yeni bir devlettir. Anadolu'dan birçok uygarlıklar gelip geçti. Hitit var, Sümer var, Yunan var, Roma var, Selçuk var, Osmanlı var. Şimdi de Türk var. Türkiye her şeyi ile yeni olmak zorundadır. İnsanı yeni olacaktır. Siz de bu anlamda yeni olmak zorundasınız. Vatanı kurtaran, Devleti kuran adam kanunları, kıyafeti, yazıyı, dili, rakamları, ölçüleri, okulları, aileleri, davranışları, düşünüşleri değiştirip yenileştirmiş; daima ilerici, uygar bir devlet hayatı düşünmüş; bunun ana şartını dini devlet hayatından uzaklaştırmakta görmüştür.

O ne yapmışsa, onu yapınız. Yapmazsanız o mübarek elleri ile, o benzersiz dehası ile kurduğu devlet makinesi aksar, bozulur. Devlet adamı kaldığınız sürece sakın devlet işi görürken dinle uğraşmayın. Ağzınızdan din sözü çıkmasın. Vicdan hürriyetini koruma sizin işiniz değil. Mahkemelerin işi. Siz lâik devleti uygarlığa yakışır biçimde yürütmeğe bakınız!.. Değerinizi yakından biliyorum. Sonra, gençsiniz, dinamiksiniz, hürriyetçisiniz, mükemmel bir fizik kudretiniz var. Omuzlarımızda Türkiye'yi kurmuş olanla izinde yürüyenlerin özledikleri devleti tamamlamaya yetecek kudret mevcut olduğunu kabul ettiriniz. (Halk) mış gibi görünen sayı kalabalığının önemi olmaz. Bu yurdu uygar bir insanlar topluluğunun ülkesi görmek emelini taşıyanların Atatürkçü devrimcilikleri önemlidir. Bütün gerçek fikir insanları sizi behemahâl tasvip ve takdir etmeli. O fikir adamlarının desteği olmadıkça devlet idare edilmez..

VE İÇİMİZİN HASRETİ

Sayı kalabalığı ne verirseniz onu alır. Önce demokrasiyi, insanı, insana saygıyı, insanlar arasında ayırım gözetilmeyeceğini onlara öğretmenin yolunu arayınız. Din öğretimi ve din öğretimi yapan müesseseler ayırıcıdır. Biz ise, her zamandan çok dayanışma içinde olmak zorundayız. Lütfen bunu sağlayınız. Bizim, Başbakan olmanız dolayısiyle size değil, ebedî Türkiye'ye ihtiyacımız var. Elbet siz de aynı fikirdesinizdir. İktidarda olun veya olmayın, unutmayın ki, Türkiye yalnız lâik Türkiye olarak yaşayabilir ve bu lâiklik bilimin anladığı lâikliktir. Türkiye, devlet olarak, hiç bir dinin lalalığını yapamaz. Herkesin dini kendisine!.. Din hürriyetinin gerçekten mevcut olduğu yerde devlet kendi okulunda, kamu hizmeti gördüğü yerde din dersi veremez. Din adamı yetiştirici müesseselerle uğraşamaz. Çocuklarının rasyonel ve pozitif olmayan müesseselere gönderilmelerine göz yumamaz. Eziyet ve işkence yasaktır.

Size söyleyim: Ne baraj, ne yol, ne fabrika bir şey ifade etmez. Bunlar bugün vardır, yarın yoktur. Bugün yoktur, yarın yapılır. Fakat Türkiye'yi, onun barajlarını, fabrikalarını, uygar davranışlı insanlarını yapmış olan Atatürkçü zihniyet bir kere yıkılırsa bir daha dünya tarihinde Türkiye diye bir şey olmaz .Biz ise, öğrencimiz, öğretmenimiz, kentlimiz, köylümüz, işçimiz, işverenimizle, çoluk çocuğumuz ana babamızla, devleti idare edenlerimiz ve idare edilenlerimizle Türk kalmak istiyoruz. Bu isteğimizin gerçekleşmesi çarelerini almanızı istemek hakkımızdır.

SONUÇ

Türkiye'yi mutlaka ve muhakka Lâik bir Devlet olarak yaşatacağız. Zıddını düşünenler varsa bizden değildirler. Diyeceklerine kulak asmayınız. Sözüm ona hürriyet namına cinayetler işlenmesine fırsat vermeyiniz. Gerçek hürriyet Lâik bir Hukuk Devleti olması zarurî bulunan Türkiye Cumhuriyetinde yeşerebilir. Bunun dışında yalnız anarşi, yalnız zulüm vardır.

Hükûmet Başkanı olmanızdan ötürü sizden, çok, ama çok vahim bir tarihî buhran eşiğinde engin feraset ve mûtena bir vatanperverlik bekliyoruz.

—oOo—

BÜLTEN ve YOLSUZLUK

HÜSEYİN YILMAZ
Samsun

Sokakta bir öğrenciyi dinledim. Arkadaşı ile konuşuyordu. "Ne kötü filmdi, hiç bir şey anlamadık. Haram olsun verdiğim 75 kuruş. Utanmasaydım kaçacaktım." Duy sayın Millî Eğitim müdürü duy ve için rahat etsin.

Yukarıya sokakta konuşan öğrencinin sözünü aldım. Ne idi, bu yavrucağın dert yandığı olay. Öğrenci haklı mı idi yoksa değil mi idi.

Çocukları koruma derneğinin parası bitmiş olacak ki bu defa Samsun halkını kalkındırma Derneği yararına, esasta Eğitim bülteni masrafının karşılanması için, ilkokul öğrencilerine bir TARZAN filmi gösterilmesi uygun görülmüş.

Malûm ya bundan önce İlimiz Milli Eğitim Müdürü Sayın Hasan Basri Özgen makam odasını donatmak için, Koruma derneğinin yoksul çocuklar için topladığı paraları bir yolunu bularak hattâ hiç elini bile sürmeden harcayıvermişti.

Bununla yetinmeyip, 15 bin liralık bir masrafla da Amerikan propagandası yapmak için bir kitap bastırmayı adı geçen derneğe tavsiye etmiş ve "satışını ben yapacağım" diye de garanti vermiştir. Kitaplar her halde basılıyordur. Makam odasına ve kitap basımına epeyi para gittiğinden koruma derneğinde para kalmamış olacakki başka bir düşünüşünü gerçekleştirme kiçin başka formüller aramaya başlamış.

Samsun ilinde bir eğitim bülteni basılmasını düşünmüşler. Düşünmüşler ama para nereden bulunacak. Değirmenin suyu nereden gelecek. Zehir hafiye örneği hemen çare bulunmuş. Samsunda 22 tane ilkokul var. Bu 22 okulda ortalama 15 bin öğrenci okuyor. Bu öğrencilere bir TARZAN filmi gösterdinmi bültenin parası temin edilir. Ondan sonra da bülten para ile satışa çıkarılır. Ama sinemalarla anlaşılsa sinemacılar para isteyecek gelir az olacak. En iyisi bu iş okul salonlarında yapılmalıdır. Devletin okullarında Devletin makinesi ile gösteriş için hayli para kazanılır. 30 Ağustos İlkokulunun salonu ile Ticaret Lisesinin bodrum katındaki salon kendilerince yeterli görülmektedir. 200 kişilik salonlara 500 - 700 kişilik çocukları doldurdun mu sorunu kökünden halletmiş olursun.

Filmi görmek için okul ders zamanı gidermiş öğretimi aksatırmış, salonu olan okul gürültüden ders yapamazmış, toz toprak öğrencileri rahatsız edermiş kime ne. Umurunda mı beylerin. 75 şer kuruş gelsinde nasıl gelirse gelsin. Komisyonun beğendiği ve Valinin olur dediği bir müsaade vardır ellerinde. Ama biz, Valimizin "Tarzan filmini öğretimi aksatarak öğrencilere gösterin. Okullarıp kapatıp sinemaya gidin." emrini verdiğini hiç ama hiç zannetmiyoruz.

Olayı halk eğitimi açısından ele alalım. Bizim anladığımız halk eğitimi, halka, halk çocuklarına parasız bir şeyler kazandırır. Halk eğitiminin makinesi ile Devletin resmi okullarında halkı sömürmek ne derece tutarlıdır. Sömürünün azı ile çoğu arasında bir fark görmediğimizden bu sözü buraya aldık, bağışlasınlar. Biz isterdik ki: Devlet okulları ve Devlet makinası, halkın yararına kullanılsın. Bir gösteri için değil.

Biz Millî Eğitim Müdürümüze güveniyoruz. Bazı hususlarda Sayın Hasan Basri Özgen becerikli mi becerikli. İane ile, sanki Devlet yokmuş gibi odasını donatır. Güzel koltuklara oturur. Oturur ama İl Daimî Encümenin, okul hizmetlileri için karar verdiği 50 TL. zammı verdirmez. Bu paraları fazla olarak görevlendirdiği sekreterine öder. Bütçe açık verir acaba neden?

Sanki bu ulus kendine hizmet edenlere bakmıyormuş gibi, dairesinde çalıştırdığı hizmetlilere özel giyim yaptırmak için dairede çalışan memurlardan, ilköğretim müfettişlerinden, müdür muavinlerinden para toplar. Becerikli olmaya becerikli ama bu becerikliliğin içinde yolsuzluk var mı yok mu? İlgililer uyarıldığı halde neden bu işlerin üzerine gidilmez. Devlet itibarını sıfıra düşüren davranışlar neden cezalandırılmaz bir türlü bilemiyoruz.

Millî Eğitim Müdürü, odasına harcadığı para için bir kılıf buldu. Ama bu TARZAN filmi işinde her halde çok terleyecek ve suçlu arayacak, gibime geliyor. Evet, Tarzan filmini seyretmek için kaç öğrenci okul salonlarına gitti. Bunlardan toplanan paraların tutarı ne kadardır. Öğrencilere verdikleri paralara karşılık makbuz verildi mi? Bu soruların bilinmediği bir gerçektir. Ve de bu sorulara cevap verilmelidir. Bu olaya nasıl bir kılıf hazırlar, merak ediyor ve bekliyoruz.

Dilekçesiz öğretmen tayin eden, hiç bir nedeni yokken dayısı olan stajer öğretmenlerin dama taşı gibi yerini değiştiren, okulsuz köyler olduğu halde, gösteriş olsun diye yol kenarındaki köy okullarını devlet parası ile badana ettiren, birbirinden ayrılan 30 dakika mesafedeki iki köye iki orta okul açtıran, 120 öğrencilik 2 dersaneli yol kenarındaki köy okullarına beş öğretmen verip, 150 mevcutlu uzak köy okullarına bir öğretmeni çok gören bir müdürün bilmem dünyada eşi varmıdır. Bu kimsenin Atatürk Türkiyesinde ve Atatürk şehri Samsun da Milli Eğitim müdürü olması Türkiye ve Samsun ili açısından büyük bir şanssızlıktır. Özü sözüne uymayan bir dakika önce söylediğini iki dakika sonra inkar eden bir kimse için vardığımız yargı her halde yerindedir.

TÖS bu müdürü kara listesine almıştır. Bir toplantıda TÖS'lü öğretmenlere ve toplandığı TÖS çatısına çatan ve "Soysuzların toplandığı yer" diye TÖS'lü öğretmenlere sataşan bu kimsenin kara listeye alınmaktaki isabetin ne kadar haklı olduğunu ortaya koyuyor. TÖS elbetteki, menfaatcileri, bencilleri, görevini tarafsızca yapmayanları kara listesine alacaktır. Böylelerini taltif mi edecektik.

Samsun'daki öğretmenlerin, davranışı ile güvenini yitiren hattâ "Valiyi değiştireceğim" diye söz söyliyebilen bir milli eğitim müdürünün davranışını Milli Eğitim Bakanlığı acaba neye göre değerlendirir.

—oOo—

Niçin Sürdünüz Bu Rehberi

Gün geçmiyorki bir öğretmen kıymasın.. İşte bunun bir canlı örneği daha. Arasından bir yıl bile geçmemişti bu sürülen öğretmenin üzerinden Sakarya halk eğitim başkanlığı alınıpta İzmit'e gönderilişinin...

İzmit ilköğretim müfettişliğine gönderilme Ahmet Attilanın kendi arzusuyla değil, tepeden bir emirle olmuştu. Ama aradan çok geçmeden Attila'nın üzerinden ilköğretim müfettişliği de alınarak Yozgat'ın bir dağ köyüne sürülüvermiştir sessizce...

Ne idiki bu adamın suçu da bir yılda iki kez sürülmüştür. Evet aziz okuyucularım ben size söyleyivereyim çok iyi tanıdığım Ahmet Attila'nın suçunu; Çok okumak ve halka gitmektir onun suçu. Sakının bunlar suç olmaz demeyin. Oluyor işte...

Kırk yaşlarında olan Ahmet Attila dört çocuk babasıdır. Fakir bir köylü çocuğu olan Attila Denizli'nin Çivrili ilçesinin, Karabediller köyünde doğmuştur. Yıllarca köylerde çalışıp, yaz tatillerinde yüksek okullara göndermek için köylü çocuklarını parasız yetiştirmiş köylerde toplum kalkınmasında örnek er vermiştir.

Aradan yıllar geçtikten sonra Ahmet Attilâ ilköğretim müfettişi oluyor. Ama o bir müfettiş gibi değil de bir halk adamı olarak çalışmasını biliyor. Tutup "kök" diye bir dergi çıkarıyor. Kendisini sıyıramadığı köycülüğü işte orada yazmaya başlıyor. Netice de Attilayı tutup ilgilendiği halkın başına başkan yapıyorlar. İşte ben gerçek bir halk adamı olan Ahmet Attilayı Sakarya'da yıllarca evel tanımış oldum...

Orta boylu, dolgun, dereceli bir gözlük takan Attila yalnız iki işi vardı. Birisi çok okumak. Diğeride halka, yani, köylere gitmekti. Bulursa arabayla, olmazsa yürüyerek giderdi köylere... O çok kez yaptığı toplum kalkınması toplantılarda "Mutlaka tabanı harekete getirmek gerekir. Tepeden verilen emirleri çok kez taban itebilir. Onun için tabandaki özü keşfetmek gerekir" diye konuşurdu. O halkın meselelerini mutlaka kendilerine buldurur. Neticede yine kendilerinin çözüm yolu-

(Devamı sayfa 4'de)

Ertemin Şıringası

(Baştarafı sayfa 1'de)

miş. Demek özel sektörün verimsizliğini biliyorlar. Ve bile bile de yutturmacalarına inatla devam ediyorlar.

● **Sansür**

Milliyet gazetesinin 5 Ekim sayısında verilen bir habere göre ülkemizde sansür dönemine giriliyor.

Haber 18 yaşını bitirmemiş olanların okuyacakları, yayınların kontrola tâbi tutulmasını sağlayacak kanun tasarısı hazırlandığı yolundadır. Bu sansür yasasının gerekçesi pek ilginçtir "Gençler" haklarını isterken gösterilere ve zora başvuruyorlarmış." Demek ki okunması yasaklanacak yapıtların başında insan haklarını, özgürlüğünü öngörenler gelecektir.

● **Tam gün çalışma**

Ankara üniversitesinin Tıp Fakültesi ile Orta Doğu Teknik Üniversitesinin beş ayrı Fakültesinde boykotlar sürdürülüyor. Bu arada Gençlik Kuruluşları ve aydınlar resmî kurumlarda, hastahanelerde, üniversitelerde tam gün çalışma yönteminin uygulanmasını istiyorlar. Geçtiğimiz hafta bu konuda Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Öğrenci Birliği, Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı bildiriler yayınladılar.

Sömürü düzeninin soygun köşelerine giden yolları tıkayacak olan tam gün çalışmayı sağlamak amacını güden çabalara sendikamız da katılmış ve bir bildiri ile gençliği desteklemiştir. TÖS'ün bildirisini başka sütunlarda okuyacaksınız.

● **T.M.G.T. Parlementerlerin tam gün çalışmasını istiyor**

Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtının bu konuda yayınladığı bildirinin tam metnini veriyoruz.

T.M.G.T. PARLEMENTERLERİN TAM GÜN ÇALIŞMASI VE PARLEMENTO DIŞINDA GÖREV YAPMAMALARINI İSTEDİ

Millet iradesiyle geldiklerini savunanlar kendi çıkarları için Meclisin açılışından bu güne kadar büyük bir umursamazlık içinde halk görevi yapacakları yerde parlementerlik sıfatlarını kullanarak Meclis dışında avukatlık, müteahhitlik, tüccarlık, doktorluk ve komisyonculuk vs. gibi kazanç getiren işlerle uğraşmaktadırlar. Bu yüzden de Meclis toplanamamaktadır.

Türkiye gibi geri kalmış ve halkı binbir yoksulluk içinde kıvranan bir milletin temsilcileri halkı unutup, halktan kopup sorumsuzca kendi çıkarlarıyla uğraşırlarsa elbette ki bu millet geri kalmışlıktan kurtulamıyacaktır.

T.M.G.T. olarak milletvekili ve senatörlerin Meclis dışında hiç bir görevle uğraşmamaları ve tam gün çalışma yapmaları *şarttır.* Sayın sorumlular Türk gençliğinin haklı meseleleri için yaptığı direnişleri baltalamak için gece gündüz toplanacağına, millet iradesi ile geldiklerini savunanları Meclise toplamayı sağlamalıdır.

T.M.G.T.
İkinci Başkanı
TAYLAN BENLİ

● **"Keçi Can Derdinde...**

Türkiye geri kalmış "Dış yardıma muhtaç" mış. Amerikan yardımına el açmış, kalkınacak. Nasıl mı? Asma köprü yaparak!...

Türkiye'nin batısı geri kalmış, ortası daha geri kalmış, doğusu daha, daha ve daha çok geri! El açmış hükümete yardım ister. Kalkınmak için değil Azrail'e direnmek için!... Hükümet ne yapar.

Cevabını, Malazgirt'li halk ozanı İbrahim Ejder Aktuz'la veriyor:

LONDERE OLUYORUZ

Hele gel müjdemi ver le Ayşe le le Fato
Londere oliyoruz zırt ha dedi mirato
Çevalda umumuz yok Hasso dedan yatiyor
Höklimet Estenbole asma korpi yapiyor
Tarla boş denimiz yok giyecek donumuz yok
Araba şöyle dursun at işler yolumuz yok
Ayağım tiken dolmiş vallahi salumuz yok
Höklimet Estenbole asma korpi yapiyor
Sağlık ocağımızın sacı var bacası yok
Ebe merkezden gelmez bekârdır kocası yok
Gelse bile ocağın camı yok sobası yok
Höklimet Estenbole asma korpi yapiyor
Bizim o sarı okiz dabak olmiş gitmiyor
Yenisini almeye velleh gücüm yetmiyor
Pere vermez bankaci hele bene ne diyor
Höklimet Estenbole asma korpi yapiyor
Buğdayımızı pas vurdu, bu kış arpe giyelim
Arpa yemek hoş Ayşo fırtı yok ne giyelim
Höklimetin işi var biz kime ne diyelim
Höklimet Estenbole asma korpi yapiyor
Reşoyu gönderelim Estenbole gel bu kış
Pabrika var korpi var durur mu boş dolu ?
Azık ver yole düşelim evde neden yatiyor
Höklimet Estenbole asma korpi yapiyor
N'olacak yani? Yapıyor işte!
Va mı itirazınız? Va!
Hık vamış!
Beri gel garip, dinleyen kim

(Milliyet)

İsparta Lisesinin randımanı

Tek dersten kalanlara sınav hakkı konusundaki tutumu ile kabinedeki durumunu pekiştiren cilveli bakan Isparta'da umduğunu bulamayınca şaşkına döndü.

13 Ekim günlü Cumhuriyet gazetesinin verdiği habere göre İsparta Ali İhsan Kalmaz lisesinde matematikten tek ders sınav hakkını kullanan 39 öğrencinin tümü yeniden sınıfta kaldı. Bunu öğrenen Bakan siz olsanız ve Başbakanımız'da İspartalı olşa tüm umutlarının boşa gideceğini sanmaz mısınız. Şu öğrencilerin muzipliğine ne demeli. Adamcağız doğudan aldığı sinyali vatandaşlara müjde ederken bunu aklına getirebilirmiydi? Ne ise ki serde Bakanlık var!.. Gazete haberine göre İlhami Ertem sarılır kaleme sınav kâğıtlarının bir daha okunmasını buyuran yıldırım teli döşenir.

Sonuç: 39 öğrenci sınıf geçer!...

NOT: Bu olay bize şu fıkrayı ansıttı. Vaktiyle İran Şahı Osmanlı Padişahı ile ilişki kurmak istemiş ve elçi göndermiş. Karşılığında da elçi istemiş. Padişah Van Valisini Tahran Sarayına elçi atamış. Devrin âdetlerine göre Vali şalvarlı kılığı ve tantanalı maiyeti ile çıkmış Şahın huzuruna..

Şah bakmış Vali ağayı adama benzetememiş. Ve "Osmanlı'da adam yok mu ki senî bana yollarlar!.." Vali karşılığını yapıştırmış: "Var Şahım, var ama adamı adama yolladılar beni de sana!.." İsparta sınavları Bakana göre sonuçtur...

Yeni Yayınlar

Derleyen:
Ahmet KÖKLÜGİLLER

● **ONUNCU KÖY: Fakir Baykurt'un bu çok sevilen romanı, Remzi Kitabevi tarafından ikinci kez basıldı. Roman, devrimci bir öğretmenin verdiği savaş çevresinde yoğunlaşmaktadır. Hani Türkçe'de "Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar." diye bir söz vardır. Fakir Baykurt, birtakım doğrular uğruna dokuz köyden kovulan, fakat gene de doğruların söylenebileceği bir "onuncu köy"ün bulunduğunu göstermektedir romanında. Onuncu Köy, bir Promete destanıdır. 10 lira. (İsteme yeri Remzi Kitabevi, Ankara Cad. İstanbul.)**

Danıştayın Şamarı

(Baştarafı sayfa 1'de)

Şehitler Ortaokuluna nakledilen Nafiz Şentürk için de iptal kararı verilmiştir. Haklı hiç bir sebebe dayanmıyan bu işlemde de Millî Eğitim Bakanlığı işlemi "ihtiyaç" gerekçesine dayandırmıştır. Halbuki Nafiz Şentürk Balıkesir Sanat Enstitüsünde kanunen okutabileceği azamî miktarda ders okutmakta iken Manisa Şehitler Ortaokulunda kendisine ders verilmemiştir. Nafiz Şentürk branşında beş öğretmenin ihtiyaç fazlası olduğu bu okuldan alınmış Merkez Ortaokulunda görevlendirilmiş, daha sonra da bir öğretmenin askere ayrılması dolayısiyle Gördes Ortaokuluna gönderilmiştir.

İhtiyaç paravanası arkasında politik çevreleri ve sözde Miliyetçi bir kuruluşun üyelerini memnun etmek isteyen idare bu dâva dolayısiyle Danıştay önünde bir kere daha mahçup ve sendikamız önünde bir kere daha yenik düşmüştür. 789 sayılı kanunun 22. maddesi bu dâvada da Millî Eğitim Bakanlığını kurtarmaya yetmemiştir.

Nafiz Şentürk TÖS Genel Yönetim Kurulu üyesidir.

BERAAT KARARLARI

ERTAN SARUHAN:

Çarşamba şubemiz üyelerinden Ertan Saruhan, Hükümetin manevi şahsiyetini tahkir suçundan Samsun 2. Ağır Ceza Mahkemesince yargılanmış ve beraat etmiştir. Ertan Saruhan Çarşamba ilçesi idare Kurulunun 24.6.1968 tarihli lüzumu muhakeme karariyle sol meyilli olduğu, hükümet aleyhinde sözler sarfettiği ve bu nitelikte olan bir piyes oynattığı iddialariyle mahkemeye sevkedilmiş ise de yapılan yargılama sonunda Ağır Ceza Mahkemesi beraat kararı vermiştir.

Yine ayni üyemiz, "Amerikan aleyhine beyanname hazırlamak, köyde zararlı faaliyetlerde kulunmak, fikir yönünden aşırı TİP'li olmak suretiyle 657 sayılı Devlet memurları kanunun 7 ve 788 sayılı Memurin Kanununun 9. maddesine muhalif harekette bulunmak" isnatlariyle Çarşamba Sulh Ceza Mahkemesinde yargılanmış ve beraat etmiştir.

Mahkemenin gerekçeli kararında özetle şöyle denmektedir:

Maznun hakkında TCK.nun 312. maddesinde kanunun çürüm saydığı bir fiil açıkça öğmek veya iyi gördüğünü söylemek veya halkı kanuna itaatsizliğe veyahut cemiyetin muhtelif sınıflarını umumun emniyeti için tehlikeli bir tarzda kin ve adavate tahrik eyleme suçları Cezai müeyyide altına alınmış olup tetkik edilen beyannamede "Amerikalı seni istemiyoruz" deyip, Amerikanın Türkiyeyi terketmesini istemek TCK.nun 312. maddesinde gösterilen efalden bulunmamıştır. Çünkü bu maddede zikolunan muhtelif sınıfları arasında "Amerikalı seni istemiyoruz" demenin bu madde ile hiçbir alakası görülmemiştir.

Lüzumu Muhakeme kararında maznuna isnat edilen TİP'li olmak, köyde zararlı faaliyetlerde bulunmak, köyde menfi piyes oynatmak, piyesi Fatsa'da lokantacılık yapan ve polisçe komünist kaydı bulunan bir şahıstan temin temek gibi iddiaların da TCK.nun 312. maddesinde yazılı suç unsurlariyle hiçbir alakası olmadığından... üyemizin beraatine karar verilmiştir.

Sendikamızca izlenen bu davalardaki isnatlardan dolayı ayni zamanda işten elçektirilmiş olan üyemiz için Danıştay'da açtığımız yürütmemin durdurulmasına karar verilmiş bulunmaktadır. Böylece partizan ve çıkarcı çabalar yargı mercilerin duvarlarına çarparak kırılmış bulunmaktadır.

● **OSMAN GÜNAY**

Dinar Şubemiz üyelerinden Osman Günay geceleyin evine girerek hayatına kasteden mütecavizi tabanca ile vurduğundan, adam öldürmek ve müdafaada ifrata varmak suçlarından Dinar Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan yargılama sonunda beraat etmiştir. Dâva iki sene gibi uzun bir süre devam etmiş ve sendikamızca izlenerek beraatı sağlanmıştır.

● **KARAİSALI MÜFTÜSÜ MAHKÛM OLDU**

Ulus TÖS Şubesi üyelerinden Salih Kaplan, Adana'nın Karaisalı kazasında, demircilik Kursu öğretmenliği ile görevli bulunduğu bir sırada, kendisini din düşmanı ilân eden, bununla da yetinmiyerek ölümle tehdit eden Karaisalı müftüsü, Sendikamızca mahkemeye verilerek mahkûm edilmiştir. Ancak mahkeme olayda karşılıklı hakaret gördüğünden müftünün Cezası kaldırılmıştır.

● **Selâhattin Altınok'un Dâvası neticelendi**

Öğrencisi tarafından oyuncak tabaca ile ağır surette yaralanan, Gaziantep TÖS Şubesi üyesi öğretmenin dâvası sendikamızca izlenerek mütecaviz öğrenci 10 ay 20 gün hapis cezasına mahkum edilmiştir.

Gençliğin Zaferi

(Baştarafı sayfa 1'de)

teşhisleri, hem de ters sonuç verecek tedbirleri aksettirmekteydi. Çünkü Üniversitede reform amacıyle girişilen hareketin özünde haklı istekler yattığı gibi, bu teşebbüslere karşı benimsenecek sertlik, işi büsbütün çığrından çıkarıp huzursuzluğun yayılmasından başka birşeye yaramıyacaktı.

De Gaulle ve yeni hükümeti, meseleyi, bu gerçekleri gözönünde tutarak ele aldı. Geçen hafta Fransız parlâmentosuna sunulan tasarı Üniversite reformunun öğrencilerin istedikleri yönde gerçekleştirilmesini öngürüyordu: Öğrenciler yönetime katılacak, Üniversitelerin mali ve idari özerklekleri garanti edilecek ve siyasî faaliyet serbest bırakılacaktı. Bu tasarı, Beşinci Fransız Cumhuriyeti parlâmentosunda şimdiye kadar rastlanmamış bir olaya vesile oldu. Tartışmalı bir konuda önemli bir reformu öngören bir kanun tasarısı ilk defa hiçbir muhalefetle karşılanmadan oybirliği ile kabul ediliyordu... Böylece genellikle hiçbir konuda birleşmeyen Fransızlar, öğrenci hareketlerinin temelinde haklı istekler bulunduğu ve onlara karşı olduğu hususunda tam mutabakat halinde gözüküyorlardı.

De Gaulle'ün öğrenci hareketleri karşısında alacağı vaziyeti ve tedbirleri Türkiye için örnek göstermeye hazırlananlar bu niyetlerinden inşallah vazgeçmezler...

F. Baykurt'a Yobazlar Saldırdı.

(Baştarafı sayfa 1'de)

TECAVÜZ
PROTESTO
EDİLİYOR

Konferans vermek üzere gittiği Birecik'te sinsi ve gerici çıkarcıların kışkırtması ile Fakir Baykurt'a yapılan tecavüzler protesto edilmektedir.

Bu konuda şubelerimizden gelen yüzlerce telgraftan bazı örnekler veriyoruz.

Aydın Şubesinden

Kuruluşumuzun devrimciliğine ve Türk halkını ileri milletler düzeyine çıkarma çabalarına karşı gelen kaba kuvvet yıllardır deneye geldiği saldırıyı bu kere de Birecik'te hortlatmıştır. Bu olayı sizin şahsınızda tüm devrimci öğretmenlere atılmış bir taş olarak kabul ederiz. Kaba kuvvetin hiç bir zaman Türk öğretmenini yaralamıyacağını ancak çirkin emellerinin Türk öğretmeninin ilerleme çabalarına yeni bir hız katacağını bir kere daha kamu oyuna duyurur, asıl şahsınızdaki hızını yüzbinlerce tüm devrimci öğretmenin ilerleme gücüne güç katacak bir belge olarak kabul etmenizi candan diler kaba kuvveti protesto eder, size geçmiş olsun deriz.

Yaşar Bal
TÖS Aydın Şubesi Başkanı.

Malatya

Kafanızdaki yara düzenin yüz karası. Dâvanız mutlu yarınların müjdecisidir.

Saygılarımla.
Nilüfer Şahhüseyinoğlu
Malatya

Karabük Şubesi

Fikire fikirle mücadele etmekten mahrum olanlar birgün kendi cezalarını kendileri verecektir. Müsterih olunuz.

Saygılarımla.
Şaban Öz
TÖS Karabük Şubesi Başkanı

Kiraz Şubesi

Sayın Baykurt, Birecik'te şahsınızda ilerici Türk öğretmenine karşı yapılan saldırıyı üzüntü ile öğrenmiş bulunuyoruz. Düzce'de ve Birecik'te arka arkaya yapılan bu saldırıların amacı açıktır. Hedef devrimci Türk öğretmeni Atatürk ilkeleridir. 1968 Türkiye'sinde olağan sayılan bu gibi olayları şiddetle tel'in eder, size geçmiş olsun deriz.

TÖS Kiraz Şubesi

İstanbul — Bayazıt

Genel Başkanımıza yapılan saldırıyı Donkişot'un değirmenlerle savaşı kabul ederek gülüyoruz. Başarıların devamını dileğiyle selâmlarım.

Sadrettin Eyüboğlu

Bergama Şubesi

Türkiye'de başı bozuk bir sorumsuzluk içinde devam ederek devrimci öğretmenlerin şahsında size uzanan yobaz düşünce bizlerin her gün biraz daha kuvvetlendiğini gösteriyor. Atatürk'çülük yolunda kafamızı, kolumuzu kaybetme pahasına mücadelemize devam edeceğiz. Türkiye'de kara düşünceyi ergeç, ezip geçeceğimiz zaman kısalmaktadır. Birecik'te size uzanan yobaz güç tüm devrimci öğretmenlere uzanmıştır. Bu en aşağılık hareketi nefretle protesto ederken yanınızda olduğumuzu belirtir geçmiş olsun deriz.

TÖS Bergama Şubesi

ADANA

Kahrolsun komünizm sesleri arasında taşla yaralandığımızı üzülerek öğrendik elbette komünizm kahrolsun fakat onun kadar komünizmi baskı yaparak çirkin emellerini gerçekleştirmek istiyenlerde kahrolsun. Geçmiş olsun der saygılarımızı sunarız.

Mustafa Naci Akbaş
TÖS şubesi ADANA

FAKİR BAYKURT'UN TEŞEKKÜRÜ

Genel Başkanımız F. Baykurt Birecik'te uğradığı tecavüz üzerine vatandaşlardan, devrimci kuruluşlardan ve şubelerimizden aldığı geçmiş olsun mesajlarına teker teker cevap verme olanağı bulamadığından teşekkürlerini ilgililere iletmek üzere gazetemizi görevlendirmiştir.

İşçi Üniversitesi Gelişme ve Çelişme Üzerine

(Baştarafı sayfa 2'de)

lişteğine şahit olduk. Ges-İş, Genel-İş ve Harp-İş sendikaları Yol-İş Sendikasının bir yayını ile ortaya atılan görüşü, 1967 yılında benimsememiş iken, 1968 yılında ona yaklaşma ihtiyacı duymuşlardır. Şüphesiz TÖS'ün "İşçi ve Köylü Üniversitesi"nin manevi destekçiliğini benimsemiş olması, bu kuruluşun yürütme kurulunda görevli olan kişilere, kuruluşa tesahüp etme hakkı vermez. İşçi Üniversitesini 625 sayılı kanun gereğince ve özel yüksek okul statüsüne uygun olarak her sendika veya sendika gurubu kurabilir. Bu sendikaların kurdukları üniversitede, felsefelerine yaklaşık bir öğretim uygulamaları da doğaldır. Buna fikrin manevi destekçilerinin kuruluş ve fert olarak müdahele hakları yoktur. Eğer bazı sendikalar ile fertler daha ileri Ges-İş ile Genel-İş'in henüz kurmadığı ve bundan dolayıtutumunun ne olacağını iyi bilmediğimiz, İşçi ve Köylü Üniversitesi'nden başka türlü bir üniversitenin kurulması lüzumuna inanıyorlarsa, onlar da hemen teşebbüse geçebilirler. Demokrasilerde kanunların sınırları zorlanmadıkça girişimler üzerinde baskı kurmak ve bunlara engel olmak mümkün değildir. Daha sınıfçı bir teşekkülün kurulması gerekiyor ve sınıfsal denge için bunun gereğine inanılıyorsa, bu fikri benimseyen sendikalar ile fertler lafla zaman kaybetmemeli ve hemen teşebbüse geçmelidirler. Bütün bu girişimler bizi vatandaş olarak memnun edecek, fikri ortaya atmış olmak yahut bu fikrin manevi destekçisi olan bir kuruluşun yürütme kurulunda bulunmak müteşebbisleri kınamak için bir sebep teşkil edemeyecektir.

Hatta görüşleri değişik olanlar, Ges-İş, Genel-İş ve Harp-İş'le güçlerini birleştirip, İşçi ve Köylü Üniversitesi'nin mütevelli heyetinde ağırlıklarını ortaya koymak suretiyle arzularını tahakkuk ettirmeyi de deneyebilirler. Görüşler değerli, bilimsel ve yurt gerçekleri ile ihiyaçlarına uyarlı ise, iltifat göreceklerinden şüphe edilmemelidir. Fakat henüz ortada olmayan bir kuruluşu, bu kuruluşa öncülük eden kişilerle kurumların tutumunu tamamen kişisel değer ölçülerine vurarak eleştirmek hatalı olur.

Fikirler ortaya atıldıkları zaman Dünya'ya yeni gelmiş çocuklar gibi ihtimam ve korunmaya muhtaçtırlar. Fikir güç kazanıp, kendi kendini savunabilir hale gelinceye kadar onu yumruklamak değil, okşamak lâzımdır. Güçlü olanlar, yetişmiş, gelişmiş ve kendini savunabilen, yabancıya dayalı kurumları eleştirmeli hırpalayacaklarsa, bu kurumlar ile onların başında bulunanları hırpalamalıdırlar. Henüz emeklemekte olan "İşçi ve Köylü Üniversitesi" fikrini benimseyenlere çatmak, bu kişilerle kurumlardan çok fikri zayıf düşürür. Bundan sakınmayı bilmeliyiz. Böyle olsa da İşçi ve Köylü Üniversitesi fikrinin Amerikan gazozları gibi, bir patent olmadığını biliyoruz. Bundan dolayı bu yavru fikrin gelişmesine onun manevi koruyucusu durumunda olanlar da engen olmayacaklar ve o nasıl gelişmesi gerekiyorsa, öylece gelişecek, rüştünü ispat ettikten sonra ise etki derecesine herkese kabul ettirecektir.

GELİŞMELER:

Ges-İş, Genel-İş, Harp-İş sendikalarının "İşçi ve Köylü Üniversitesi" fikrini benimsemelerini biz mutlu bir gelişme olarak kabul ediyoruz. Bu davranışımızla korkunç bir çelişmeye düştüğümüz kanısında da değiliz. Henüz emeklemekte olan bu fikre başka bir yön vermek isteyenler varsa zaman kaybetmemeli, eyleme geçmelidirler. Onları da destekler ve bu çeşit girişimleri de alkışlarız. Fakat olmayanı alkışlamak mümkün değildir.

Sayın Cenan işte bu noktada bizzat kendisi çelişmeye düşmekte, kişisel değer ölçülerini, görev aldığı kuruluşun görüşü olarak kabul etmek gibi bir hataya düşmektedir. Ayni şekilde düşünerek kişisel davranmak muhakkak gerekiyorsa, biz fikri doğuran kimse olarak, onu benimseyen işçi kuruluşları arasında seçim yapma hakkına sahip olduğumuza inanmıyoruz. Eğer bir fikre onu doğuran tesahüp edemiyorsa, fikrin manevi destekçisi olan bir kurumun yürütme kurulunda üye olmak gelişmelere yön vermek için yeterli bir nitelik olamayacaktır.

Sayın Cenan'nın bir noktada çok haklı olduğuna biz de inanıyoruz. İşçi ve Köylü Üniversitesi, Türkiye'yi elinde tutmak isteyen dış çıkar gurupları ile onların yerli ortaklar tarafından yozlaştırılmak ve işçi köylüyü temsil etmeyen bir kuruluş haline getirilmek istenecek ve bunun için çaba harcanacaktır.

Fikrin ırzına geçilmesine engel olmak için uyanık davranmamız elbette lüzumludur. TÖS ve onun yürütme kurulu üyeleri, İşçi ve Köylü Üniversitesi'nin manevi destekçiliğini gerçekten benimsiyorlarsa, bu konuda ayrıca düşünmeli, konuşmalı ve destek olma fikrini eylemleştirmelidirler.

Bu konuda bir bildiri yayınladıktan sonra, Devrimci Eğitim Şurası kararını açıklamak gelişmeye yön vermek için yeterli değildir. Sayın Cenan'ın yapacağı iş görüşlerini bir önerge ile TÖS yürütme kuruluna yansıtmak ve daha sonra da ekseriyetle karara bağlatmak olabilir.

Benimsenen fikir ile gelişmeler arasında bir çelişme varsa, bunu TÖS tesbit etmeli ve manevi destekçi olmanın gereğini yerine getirmelidir. Yürütme kurulu tümüyle halihazır gelişmeyi benimsiyor ve sayın Cenan gibi düşünüyorsa o zaman ithamlar yersiz ve mesnetsiz görüşler olarak havada kalacak, kimin, nerede çelişmeye düştüğü daha iyi belireccektir.

Çocuklar gibi fikirler de kendi kendine gelişmezler. Onları beslemek, korumak ve sahip çıkmak lâzımdır. Ges-İş, Genel-İş, Harp-İş gibi üç güçlü sendika bu fikri benimsediklerine ve beslediklerine göre, gelişmelerin istedikleri yönde olması için elbette gayret sarfedeceklerdir. Bu güçlü baskı karşısında fertler fikrin sahibi ve manevi destekçisi olsalar da etkin olamazlar. Karşı görüşler varsa, bunları da kurumlaştırmak, meşruluk ve ağırlık kazandırmak gerekiyor. Sayın Cenan'ın bu konudaki görüşlerini öğrenmiş olmakla beraber, fikrin manevi destekçisi olmaya karar veren TÖS Yönetim Kurulu'nun fikrini ve kararını henüz bilemiyoruz. Mesçle yönetim kuruluna gelirse bizim ve diğer üyelerin de söyleyeceklerimiz olacaktır. TÖS'ün kararı bizim görüşlerimizden daha güçlü ve şüphesiz daha da değişik olabilir.

—oOo—

Kozanda Bir Müdür

(Baştarafı sayfa 1'de)

den Mehmet Karaman, Ömer Bozdoğan ve Aziz Alacuklu bulunmaktadır. Yöneltilen soru şöyledir:

"1 — Dernek, TÖS vs. mesleki kuruluşları söz ederek ikilik yarattığınız, öğretmenlere baskı yaparak üye olmalarını sağladığınız iddia ediliyor?

2 — Türkiye'nin kalkınmasında rejim değişikliğinin zorunlu olduğunu söylediğiniz iddia ediliyor.

3 — İzinsiz siyasî parti ve TÖS'ün toplantılarına katıldığınız, bu maksatla İskenderun, Adana, Ceyhan, Haruniye vs. şehirlere gittiğiniz iddia ediliyor?

4 — Ders kitapları dışında bazı kitapları öğretmen ve öğrencilere satın alma ve okumaları için çaba sarfettiğiniz iddia ediliyor?

Ayrıca Ömer Bozdoğan'a: "Anayaso şiirini öğretmen ve öğrencilere okuduğunuz" iddia ediliyor?"

Bu sorulardan da anlaşılıyor ki, öğretmenler zorla suçlanmak isteniyor. Tıpkı öküz altında buzağı aramak gibi.

Buna paralel olarak, lisede açık ders öğretmenliklerinde görevlendirilen müdürün yakın dostları ve çevrede A.P. partizanı olarak tanınan Nabi Çiftçi ve Fehmi Küçük adlı kişiler de okul içinde öğretmen ve öğrenciler arasında sürekli olarak dedikodu yapmaya başlamışlardır. TÖS'lü öğretmenleri "solcu öğretmenler" olarak tanıtmağa, dolayısı ile halkın ve öğrencilerin tepki göstermelerini sağlamaya çalışmışlardır. Bu dedikoduları önlemekle görevli olan Lise Müdürü Halim Şengül ise, görevini yapmaktan özellikle kaçınmaktadır. Böylelikle, yönetici - öğretmen, öğretmen - öğrenci, okul - halk ilişkilerinin bozulmasına yardımcı olmaktadır.

Oysa, asıl kovuşturma yapılması gereken kişi müdürüdür. Yaptığımız araştırmalarda, öğretmenlerin siyasî parti toplantılarına katılmadıkları gün ışığına çıkmıştır. Ama, müdür partizanlığı ile tanınan iki AP'liye öğretmenlik görevi vermekle hata işlemiştir. Bununla da kalmamış, okul araçlarını Fehmi Küçük'e ait bir matbaada bastırmak sureti ile maddî olarak desteklemiştir. Söylentilere göre, başka matbaalarda çok ucuza yapılacak işler, bu matbaada çok pahalıya yapılmaktadır. Ayrıca, bu matbaada basılmakta, açık ders öğretmenliğinde görev verilen partizan Fehmi Küçük'ün çıkarmış olduğu HÜRSÖZ adlı gazetede TÖS'lü öğretmenler hakkında gerçekle bağdaşmıyan yayınları sürekli olarak yapmaya başlamıştır. Bu yayınlarla öğrencilerin, öğretmenlerine karşı tepki göstermeleri düşünülmektedir. Eğer bu düşünce gerçekleşirse, suçlu öğretmenler değil, Müdür ve çok yakın dostları olduğu söylenen A.P.'li Nabi Çiftçi ile Fehmi Küçük'tür.

Genel Merkezimizin ilgililerin dikkatlerini çekerek, çıkacak olayları önlemeye çaba göstermesi gerekmektedir.

—oOo—

Niçin Sürdünüz Bu Rehberi

(Devamı sayfa 3'de)

na gidebilmelerinin çarelerini gösterirdi. Çok bilirim Attilâ'nın kooperatif kurmak için günlerce köylerde yattığını... Ama ne oldu? Başkanlığı üzerinden alınarak İzmit'e gönderiliverdi. Ne yazıkki o zaman da Sakarya'dan bir babayiğit çıkıp da "yahu ne olur bu adam çok çalışkan bir insan. Bunu bizden almayın" diyen bulunmadı.

İzmit'e ilköğretim müfettişi olarak giden Attilâ aradan çok geçmeden eften püften bahanelerle müfettişliği de elinden alınarak Yozgat'ın bir dağ köyüne köy öğretmenliğine sürüldü. Köye hareket edeceği son sırada Attilâ'yı gördüğüm zaman gözleri yaşlı idi.

Sonuç:

"Evet bu da varmış bizim talihte. Benim için bunlar vız gelir. Ama şu dört çocuğumu düşünüyorum şimdi. Doğum yapacak hanımın hayatına acıyorum. Bunları ben bugünlere dek düşünmemiştim hiç. Çünkü sıra gelmemişti daha onlara. Okulsuz köylü çocuklarını, aylık geliri doksan liranın altında olan Anadolu insanını düşünmüştüm hep. Evet aylık geliri doksan lira olan on milyon insanı düşünmüştüm. Ama olsun" diyordu Attilâ.

Sürülen bu insan büyük bir kişi idi. Çünkü kendisinden başka insanları da düşünen bir insandı. Yolun açık olsun Attilâ. Biliyorum o gözündeki damla o gittiğin köyden yeni bir insan yetiştirecek.

MÜKREMİN TEKİN
Öğretmen
Sakarya

Öğretmene Mektup

(Baştarafı sayfa 1'de)

diği duyulup duruyor. Öğretmenler Bankası'nın öğretmeni ne türlü sömürdüğü meydanda.. Bir milliyetçi liderin 30 yıldır ticari soygunculuğu gözler önünde!..

Tüm bu kötü örnekler Çıldır'lı arkadaşlarımızı üç yıl değil yüz yıl düşündürmeye değer.

TÖS'ÜN AYRICALIĞI:

TÖS'ün bu örneklerden ayrıcalığı gözle görülebilir. TÖS'ün yöneticileri her fırsatta öğretmene saldıran Bakanın yanında poz vermek sevdalısı değiller. 20 yıllık mesleğini bir kalemde sileceklerini bile bile Trakya'dan Hakkari'ye, İzmir'den Kastamonu'ya, Antalya'dan Ardahan'a sürülen öğretmenlerin siperi olmayı göze alabiliyorlar. Ötekiler iktidar yaranlığı yaparlarken, TÖS'cüler Van'dan Edirne'ye dek köy köy, kent kent yollarda ve meslektaşlarının arasında!.. Bu tutum falan yada filan kişinin iyi yüreğinden gelmiyor. TÖS felsefesinin bir sonucudur bu... TÖS, halk için, yurt için, meslek için, kurulmuş bir örgüttür.

Çıldır'lı öğretmenler hesaplarında haklıdırlar. Ayaklarımızı sağlam toprağa basalım. Şu ibret verici örneği de bilerek inancımızı, ülkümüzü, meslek onurumuzu pazara çıkarmaktan sakınalım.

B. ilinde, TÖS'lü bir öğretmene teklifler gelir. Bir okul müdürlüğü adanır. "Ayrıl TÖS'den müdürlük hazır." denir. Müdürlük bildiğiniz gibi belli bir yöntemle ve puvanlama ile seçilirler... Bu Kemal adlı dostumuz kanar, aldanır. TÖS'den ayrılır... Bu birinci ravund. İkincisi "Bir demeç ver" derler. Verir. "TÖS şöyle TÖS böyle!.." Üçüncüsü "Milliyetçilere yazıl" yazılır. Müdürlük yok. Dördüncüsü, bir meslektaşına iftira etmesi olacaktır. Beşincisi, altıncısı... ve belki de!.. Santaj başlıyacak ırza kadar uzanan istekler beklenebilir.

Kemal dostumuz. Pişman. Köpekler gibi pişman... sonu hayır ola!..

—oOo—

Sapık Ha! Üylemi ?

(Baştarafı sayfa 1'de)

pıklar) diye de hakaret etmiştir. Bu söz üzerine salon karışmış, üzücü bir olayın çıkması güçlükle önlenmiştir...

Başında bulunduğu öğretmenlere "Sapık" demek hangi düşüncenin, hangi eğitimcinin işidir?

"Sapık" kelimesini Türk öğretmenlerine yakıştıranlara iade ederiz.

Türk öğretmenleri sapık iseler Sayın İlhami Ertem sapıkların bakanlık görevinden çekilmesi gerekir.

Denizliden sürülen öğretmenler Türk öğretmeni değil midirler? Denizliden sürülen öğretmenler yurt dışına mı sürülmüştür? Onların Türkiye'de söz hakkı kalmamışmıdır. Onlar Sayın Ertem'in Bakanı bulunduğu Türk Millî eğitiminin öğretmeni değilmidirler? Öğretmenlerin söyleyeceklerinden korkulduğu içinmi söz hakkı verilmemiştir? Sayın Bakan:

Türkiye'nin gerçeklerini dile getiren öğretmenlere saldırda bulunmanızı ve parmağınızla işaret ederek "Seni, seni seni" diyerek üç öğretmeni "Bakanlık emrine" aldınız. Zihniyetinizi gülünç olarak nitelendiriyoruz.

Elâzığ da TÖS binasını yıkan zihniyette sizin eseriniz midir?

Ulusal sınırlarımız içinde derneklerin veya sendikaların "Mesken masuniyeti" yok mudur?

Türk halkı olarak öğretmenlere bu tür davranışlarınızı ve bu zihniyeti Türk kamuoyu önünde şiddetle kınarız...

HATAY ATATÜRKÇÜLER DERNEĞİ
HATAY OLEYİS SENDİKASI

—oOo—

Gericiler Düzceye

(Baştarafı sayfa 1'de)

diği "SANAT ŞÖLENİ" ile yetişkinlerin eğitimi doğrultusunda olumlu ve yararlı bir eylemde bulundu.

Salonda 700'ün üstünde insan vardı. Bu, vatandaşın, bilime sanata, ışığa duyduğu özlemin görünümüydü. İnsanlar, insanların dileklerini, acılarını kıvançlarını sanatçının sesinden, sözünden, sazından duymak özlemi içindeydi. Vatan anlatıldı. Vatandaş anlatıldı. Vatanın, vatandaşın dertlerine deva arandı.

Öteyandan din sömürücüleri, kutsallık kemiricileri, inanç avcıları, Emperyalist merkezlerden paylarını almak fırsatını ele geçirdiler ve masum Düzce halkının yüzlerini kızartan saldırılarını yürürlüğe koydular. Köylerden uzak yakın kentlerden topladıkları tarikat kargalarını Düzce'nin tertemiz insanlarının başına tünettiler.

Karanlık gecenin kara baykuşları iyi bilsinler ki halk uyanacak, güneşler doğacak ve bu çirkin eylemlere alet edilen insanlar ipin ucunu tutan dalaveracıları enseleyeceklerdir.

—oOo—

Tarikat Kargaları Düzceyi Lekeledi

(Baştarafı sayfa 1'de)

razam hamamda" şiiri ile hile, hurda ile kazanılan şöhretin hiçliğini "Her eve pirinç düştü" "Bize fare uğradı" şiirleri ile yoksulluğun acılarını dile getirdi.

Hikâyeci Bekir Yıldız "Reşo Ağa" öyküsünde ağalık psikolojisinin gaddarlığını ve sadistliğini gün ışığına çıkardı.

Aşık İhsani sazı ile nağmelendirdiği duyarlı deyişlerinde doğulu insanın sefalet yükü altında çektiklerini sundu salona. Bu gerçekler karşısında insanların sabrının tükeneceğini iyi bilen komprador uşağı karanlık kafalılardan biri "Onlar 1950'den önce vardı şimdi yok" diye sataştı. Anlaşılıyordu, bu adam partizan dellâldı.. Dinleyiciler protesto ettiler. Gürültüler yükseldi ve bir cam kırıldı.

Can Yücel kürsüde.. "Benim adım Can Yücel. Okuyacağım şiir, N. Hikmet'in" ve "Kurtuluş Savaşı Destanı" şiirini okudu. Kurtuluş savaşı, tarihimizin parlak sayfaları arasında Düzce'ye kapkara bir leke olan isyanlar herkesi derin düşüncelere daldırdı.

Düzce'li Şair Türkân İldeniz mikrofonda önce yalan yayın yapan bir gazetenin haberini yalanladı. Gazete Şairin şölene katılmayacağını yazmıştı.

Türkân İldeniz ulusal onurumuzu korumaya yönelen duygular uyarıcı şiirlerini sundu. Ve taşlar, cam şangırtıları.

Demek sövgü tacirlerinin tarikat kargaları bahçede siper almış camları taşlıyordu.

Ve Tanju Cılızoğlu "Mor Hoca" adlı öyküsünü sundu.

Saldırganlar kudurdu. Çiçeklerin, ağaçların siperin de Çakal cesareti ile saklana saklana taş yağmuru...

İkinci Başkanımız mikrofona geçti. Ortalığı yatıştırıcı öğütler vermekte iken yeşil takkeli bir zavallı, evet zavallı bir ticani kürsüye kadar yanaşmıştı ve fiili müdahaleye kalkıştı.

Programın sunucusu Süleyman Üstün ile Hükümet komiseri tartışmaya girişmişlerdi. Üstün, "Burada hükümet ya vardır, ya da yoktur. Hükümet varsa görevini yapacaktır." anonsunu yaptı.

Salonda heyecan son haddini bulmuştu, jandarma kuvvetleri de polise yardıma gelmişti. Lâkin Ankara ile İstanbul'un arasında, Batı Anadolunun göbeğinde 45 yıllık lâik Cumhuriyetimizin Düzce'sinde şeriatçı, hilâfetçi, mukaddesatçı, milliyetçi adını alan mürteciler herşeye meydan okuyup bir kalemde tüm yasak kuraları çiğniyorlardı...

Gençliğin Taşıdığı Meşaleyi

(Baştarafı sayfa 1'de)

sınıfına 2/3 ek kadrolar bağlanması kamu hizmetlerini engelleyen belirli nedenlerdir.

Bu kazanç kapışma düzeninin toplumu yıkıntıya sürüklediğini haykıran gençliğin sesine kulak vermeyen, onların taşıdığı meşaleyi görmeyen olgunlar karanlıkta körebe oynarlar.

Sorumluları, aydınları ve halkımızı gençleri anlamaya ve isteklerini değerlendirmeye çağırırız.

Ansiklopedik Matematik Sözlüğü

★ İlk ve orta dereceli okullarda MATEMATİK derslerini (ders aracı olarak) cazip kılacak bu kitap matematik öğretmenlerinin öğrencilerine tavsiye edeceği ve aldıracağı ilk ve biricik faydalı el kitabıdır.

(Büyük boy, Çift sütün, İkinci hamur kâğıt, 3 renkli lüks krome karton kapak içinde, 336 sahife, 35 lira)
Yalnız Öğretmenlere 25 Liradır.

KÂMİL İŞCAN
İSTANBUL İLKÖĞRETMEN OKULU
Matematik Öğretmeni
ORTAKÖY — İSTANBUL